

Södermanlands-Nerikes Nation
Majhälsning till landsmännen 70 – 1997

Södermanlands-Nerikes Nation
Majhälsning till landsmännen 70 – 1997

Innehåll

Glad vår!	5
Från Höst till Höst, av Jan-Olof Smedberg	7
Tre sätt att se på hus, av Anders Åman	9
Ombyggnaden av nationshuset, av Bo Eklöf och Gunnar Ekman	11
H Lahng – vem är han?, av Åsa Reuterswärd	14
Kamratfesten 1927, av Johan Elvers	17
Bidrag till <i>På Madagaskars</i> äldsta historia, av Christer Henriksén	25
Avlidna landsmän	31
In memoriam	32
Från Vår till Vår, av förste kurator Jan Silvergren	36
Nationens ekonomi 1996, av andre kurator Johannes Hylander	44
Nationsföreningar	45
Nationens ämbetsmän och nämnder	46
Förändringar inom seniorföreningens medlemskader	51
Stadgar för Södermanlands-Nerikes Nations Seniorer	53

Majhälsning till landsmännen startade år 1928. Den utges sedan 1974 av Södermanlands-Nerikes nations Seniorförening. Register för tidigare årgångar finns i Majhälsning 1937, 1947, 1957, 1967, 1982 och 1992.

Majhälsningen distribueras genom
Södermanlands-Nerikes nation
Box 661
751 28 Uppsala
Tel. 018/131994

Glad vår!

Våren 1997 har i hög grad gått i nationshusets tecken. Vi firar hundraårsminnet av dess tillblivelse bland annat genom att ge ut en bok med många intressanta uppsatser om huset, nationslivet och livet i nationen, tidigare och nu, samt bemärkta personer. Årets kamratmöte ägnas i hög grad detta jubiléum. Varje kamratmöte är med nödvändighet också ett jubiléum då vi firar att det gått fem, tio eller fler år sedan vi senast möttes. I år kan vi således celebrera 70-årsminnet av kamratmötet 1927. Detta kan vara värt att särskilt uppmärksamma, eftersom man då beslöt att bilda en veteranförening, senare kallad seniorförening. Ett följdbeslut av för i varje fall redaktören stort intresse var att mötet bestämde att nationen skulle utge en majhälsning till landsmännen, vars första nummer utkom året efter. Det kan också vara motiverat att fira att mötet efter en uppslitande strid överlämnade till en särskild grupp att omarbete ett förelagt förslag till stadgar. Det är emellertid inte dessa stadgar som framläggs i anslutning till årets Majhälsning utan de som antogs vid seniorföreningens senaste årsmöte. Det är redaktörens varma förhoppning att denna publicering inte skall lägga hämsko på debatten om stadgarna vid kommande årsmöten.

Dessa jubileer har fått prägla även årets Majhälsning. Inför 1960-talets rivningsvåg i Uppsala skrev Anders Åman en artikel i Ergo om vårt och andra nationshus, värda att bevara. Den återges här och kan ses som en introduktion till hans artikel i boken om nationshuset. Ordföranden i förvaltningsdirektionen, Bo Eklöf, och skattemästaren Gunnar Ekman redovisar den nu genomförda ombyggnaden av nationshuset ur direktionens synvinkel. Åsa Reuterswärd, som medverkar i den nämnda boken med minnen från 1930- och 40-talen, har utrett frågan om vem H Lahng var – han vars namn vi kan läsa i takfrisen i festsalen. Ett ögonvittne, Carl Johan Elvers, ger en livfull skildring av festligheterna våren 1927, där man kan se att många av traditionerna levt vidare till våra dagar, dock inte festligheterna på gamla Gillet. Nationsspexen kommer att sättas upp i anslutning till årets kamratmöte. Dirigenten, Christer Henriksén, har också ägnat sig åt källforskning och presenterar nya och uppenbarligen slutgiltiga rön om manuskripten till *På Madagaskar*.

Ansvar för att redigera Majhälsningen låg länge på Förste kurator och kuratorerna svarar fortfarande för den viktiga återkommande punkten att redogöra för årets verksamhet i nationen. Nationen och föreningen har i vår drabbats av en stor förlust genom att Sven G. Svenson gått bort. Han var den som återupplivade och reformerade veteran/seniorföreningen och Majhälsningen i början av 1970-talet. Dessa och andra av Svens många insatser för nationen belystes av Erik Rankka i ett tal vid samvaron på nationen efter begravningsakten. Talet presenteras här under rubriken In Memoriam tillsammans med några andra minnesteckningar.

Den ovannämnda boken om nationshuset har fått titeln ... *ett enkelt, hemtrefligt nationshus...* efter den inriktning för arbetet som fastslogs i ett nationsprotokoll 1895. Jag hoppas även att denna enkla Majhälsning skall uppfattas

som trevlig och läsvärd. Sedan nu en tidigare redaktör gått en kurs i bokbindning finns det ännu mindre anledning att ändra formatet.

Du vet väl att Du kan garantera Dig fortsatt tillgång till nationens Majhälsning genom att bli och fortsätta att vara medlem i Seniorföreningen. Boken om nationshuset under hundra år är emellertid en engångsföreteelse och därför bör Du genast ringa till kuratelet och beställa den. Det är sällsynt väl använda 150 kr.

Redaktören

Redaktör för Majhälsningen:
Harald Rydberg
Blåhakevägen 17 A
756 52 Uppsala
Tel. 018/32 01 36

Seniorföreningens styrelse

Jan-Olof Smedberg (ordf.)
Agneta Björnsjö
Per Carlsson
Matias Eklöf
Stellan Lind
Eva Rimsten
Richard Ringmar
Eva Schmekel
Lars Wahlund

Inspektör:
Leif Lewin

Nationens skattmästare:
Gunnar Ekman

Majhälsningens redaktör:
Harald Rydberg

Förste Kurator:
Jan Silvergren

Seniorföreningens ordf.:
Jan-Olof Smedberg
Årby Vreta
741 93 Knivsta
Tel. 018/38 43 44

Från Höst till Höst

Av seniorföreningens ordförande
Jan-Olof Smedberg

I skrivande stund är det bara ett par dagar tills Seniorföreningen en kväll i början av april invaderar nationens Fredagsmiddag med efterföljande pub – för att jobba! Syftet med kvällen är trefaldigt: Vi får en kul kväll/natt på nationen, det livliga samarbetet med nationen blir ännu livligare och Seniorföreningen får möjlighet att aktivt profilera sig för aktiva studenter. Idén har mött stort intresse bland många medlemmar och en ny tradition är måhända i sin linda. Vi kommer att utföra de vanliga pubsysslorna, som att servera, diska, sitta i entrén osv. Den som varit servitör eller ”pubslusk” tidigare på nationen får säkert nostalgiska minnen om 3-kronorsdrinks, spilda vinglas, ändrade beställningar och notor som aldrig stämde. Den som aldrig arbetat i klubbverket får en chans att uppleva också den viktiga delen av nationlivet! Det enda tråkiga blir måhända att alla de gamla kära ingrodna fläckarna i pubköket är bortrenoverade, tillsammans med den hemtrevliga pastastuckaturen i taket och andra små minnesmärken som är så personliga för var och en av oss.

Men visst gläder sig även Seniorföreningen åt det nyrenoverade nationshuset! Nu har vi all anledning i världen att gå på Höstfester och andra nationsevenemang för att sätta den rätta stämningen tillbaka i väggarna. Som förening kan vi glädja oss åt att ha bidragit med en ansevärd summa till renoveringen.

Kanske vi skall ta det senaste ”majhälsningsåret” kronologiskt. Som numera vanligt anordnade nationen tillsammans med Seniorföreningen en hembygdsresa, vilken i maj 1996 gick till Förste kurator Karin Eckereds Örebro. En handfull seniorer, med bl. a. bygdens son Bjarne Forss i spetsen, deltog. Efter lunch 50 meter upp i den 40-årsjubilerande Svampen guidades vi runt på Örebro slott, för att sedan bege oss till det numera utökade Wadköping. På hemvägen stannade vi med kaffekorg vid S:t Eskils källa, synligt belägen alldeles vid vägen där E 20 gör en böj förbi Strängnäs. Det var här Eskil blev dödad av hedningarna. När kroppen bars mot hans hemby blev den plötsligt blytung när bärarna passerade Tuna. Där fick han begravas och därav namnet Eskilstuna.

Spränglärda och bullmätta kom vi tillbaka till Uppsala. Redan då talade Förste kurator electus Jan Silvergren om hembygdsresan i maj 1997 till Julita.

Trots löftet i förra majhälsningen om Höstfest på Eklundshof, beslöt styrelsen efter propos av nationen och med Inspektors goda minne att inställa höstfesten och i stället satsa alla krafter på Kamratmötet. Dock avhölls stadgenligt Årsmöte, den 23 november. På grund av, eller snarare tack vare, att nationshuset inte var färdigt, fick vi den trevliga möjligheten att dricka kaffe

i Backmanska villans gemytliga små rum. För många var det första besöket i detta Uppsalas äldsta trähus.

Årsmötet hölls i Stavenowska huset med ett fyrtiotal medlemmar närvarande. Skattemästare Gunnar Ekman konstaterade att medlemsantalet fortfarande ökar, även om han på ekonomers vis noterade att ökningtakten avmattats. Till styrelsen nyvaldes Stellan Lind, Agneta Björnsjö och Per Carlsson (tidigare fyllnadsvald) samt omvaldes Eva Rimsten. Efter styrelsens förslag att föreningen skulle skänka 15 000 kronor till nationshusets renovering beslöt det frikostiga Årsmötet, påhejat av fru Inspektör, att höja beloppet till 25 000 kronor. Seniorföreningens namn kommer att finnas med på donatorsplaketten i huset.

Under mötet framförde Olof Vingsbo en hälsning från föreningens utsände i FN, Hans och Inger Corell. Vid en påtår nedskrevs en returhälsning att medelst kurir Vingsbo lämnas till "Hans-Hans och Inger-Inger", med det inledande utropet "Hej-hej!". Undertecknad var nödgad att vidarebefordra en påminnelse till Hans om beslutet vid hans sista årsmöte som ordförande, att överföra föreningens bankmedel till en för ändamålet inköpt madrass. "Revisorererna frågar Dig nu – Var är madrassen?!"

Under punkten övriga frågor framträdde Herr Primus Motor Göran Ågerup och tillkännagav att var och en nu kunde känna sig kallad till Riddare av Sankt Eskils Torn vid Södermanlands-Nerikes Nation, en hederstitel man på modernt sätt kan köpa för minst 3 000 kronor, vilka går till husrenoveringen. Med riddarskapet följer bl. a. livstids medlemskap i Seniorföreningen. Ett utmärkt initiativ!

Med hopp om stor uppslutning till Höstfest andra lördagen i oktober 1997!

Seniorföreningen är öppen för alla gamla landsmän och landsmaninnor och andra intresserade och gynnare av nationen. Detta betyder, Kära sörmland-närking, att Du kan uppmana de vänner som gärna följer med på nationens fester att bli medlemmar i vår förening. Föreningens postgironummer är **2 59 06-9**. Medlemsavgiften är 50 kr för årsbetalande och 300 kr för ständigt medlemskap.

Tre sätt att se på hus

Av Anders Åman

Det finns tre sätt att förstå en byggnad som Sörmland-Närkes nationshus.

Det första är det studentikosa. Vi ser nationshuset som skådeplats för studentlivets fest och vardag. Det finns redan mycket som vi minns och än mer skall det bli. Vi skall komma att likna dem som nu är hedersgäster vid gåsmiddagarna och berättar om något bejublat tal, som Rutger Sernander höll klockan sju på morgonen vid en sillsexa i trapphallen. Detta är ett sätt att se huset som en scen där vissa episoder utspelats. Episoder som visserligen är förknippade med just detta hus, men som kunde gestaltat sig på samma vis och blivit lika minnesvärda i ett hus av helt annat utseende.

Det andra sättet är det romantiska. Vi erinrar oss att detta hus stod färdigt 1897, stockholmsutställningens år, den oscarianska epokens jubelår. Vi tycker att husets festliga historiska dräkt stämmer rätt väl överens med sin samtids böjelse för den storslagna gesten. Vi betraktar festsalen med dess tunga ekpanel och med nationens fanor hängande ned från taket likt erövrade fälttecken. Vi läser de uppfordrande tänkespräken på väggarna, vi tänker oss ett levande fosterlandet och vi hör trapphallen uppfyllas av messingsmusik.

För detta sätt att se vore det svårare att byta ut huset mot ett annat, ty då skulle också stämningarna bli andra.

Det tredje sättet kunde kanske kallas det konst- eller miljöhistoriska. Husets värde blir då inte begränsat till dess egenskap av nationslokal. Det får en vidare angelägenhet och vi ser att det på ett väsentligt sätt deltagit i bildandet av den akademiska miljöns centrum kring universitetsparken. I denna ensamble spelar det naturligtvis inte samma roll som t. ex. Gustavianum, men vi kan konstatera att det på ett osökt och lyckligt sätt passar in i sitt sammanhang och hävdar sig förvånande väl som sentida komplement till sin historiemättade omgivning.

Så kan vi säga med desto större rätt, därför att det rör sig om en byggnad av kvalitet, som till alla delar uttrycker de funktioner, som ett nationshus skulle ha år 1897. Det skulle ha ett yttre som skilde det från andra hus, och talade om att denna institution var unik; ett yttre som förenade det monumentalala med det pittoreska, som var på en gång inbjudande som en klubblokal och historiskt manande. Det skulle påminna om arvet från det förflutna och plikterna mot det kommande.

Formuleringar av detta slag möter oss i festtal och invigningsanföranden, där allt dock sammanfattas i det enda ordet Hembygd. Ännu 1915 (i boken om nationshusen i Uppsala) karakteriseras Sörmland-Närkes hus i lite valhänta formuleringar som sörmländskt-närkingst till sin stil. Det säger oss inte det minsta om huset, men rätt mycket om stämningarna hos dem som byggde det.

För egen del tycker vi att husets stil mera erinrar oss om något slott i Loire-dalen, och i det skulle arkitekten ha givit oss rätt. Stadsarkitekten i Eskilstuna Gerdt Hallberg tillhörde inte de ledande i sekelskiftets svenska byggnads-

konst, och han var snarare en avslutare än en inledare. Hans nationshus vid Jernbrogatan representerar stilarkitekturens sista skede, men kan just därför på ett adekvat sätt uttrycka det kvardröjande och tillbakablickande i den tidens nationsliv.

Till detta tredje synsätt hör till sist också en övertygelse med praktiska konsekvenser. En byggnad som uttrycker sin tids krav och tankar behöver inte förlora i värde och användbarhet, därför att dess förutsättningar delvis bortfaller. Ofta är arkitekturens anpassningsförmåga större än vi föreställer oss.

Vilken åsikt vi än har om skillnaden mellan då och nu, så tvingas vi konstatera att nationernas betydelse var större vid sekelskiftet än vad de är idag, att nationslivet då hade ett tätare och mer preciserat innehåll än det haft senare.

Därför är det självklart att det var 1800-talets slut och inte 1950-talet, som skapade den bästa arkitekturen och den mest stimulerande miljön för Uppsalas studentnationer.

Nationshuset tolkat i bild av Anders Åman.

Efterskrift 1997

Vid början av 1960-talet hade den stora rivningsvågen börjat rulla genom Uppsalas innerstad. Protester förekom men var till en början oorganiserade och svaga. De som talade för nybyggnad hade alltid övertag.

Ingen hade ännu föreslagit att vårt nationshus skulle rivas, men kanske var det bara en tidsfråga, när nu sådana förslag fanns överallt annars. Smålands nation hade rivit och byggt nytt, göteborgarna var på gång, så även V-Dala. Norrlands och Stockholms nationshus var starkt ifrågasatta.

Det var också, vid början av 1960-talet ännu många som tyckte att byggnader och miljöer från det sena 1800-talet var estetiskt tvivelaktiga. Och just Södermanlands-Nerikes nationhus tycktes passa alldeles särskilt dåligt in i det modernistiska 60-talet.

Därav denna artikel i Ergo 1961 nr 5, som råkade bli det första jag skrev om 1800-talets arkitektur, ett ämne som sedan sysselsatte mig i åtskilliga år. Argumenten i artikeln är det knappast något fel på, men tvivelaktigt är att jag återgivit traditionen om Loireslottet som om det var en iakttagelse av mig själv. Jämför min artikel i den nyutgivna boken till nationshusets hundraårsjubileum.

Ombyggnaden av nationshuset

Av Bo Eklöf och Gunnar Ekman

Det 100-årsjubilerande Nationshuset, själva centrum för vår verksamhet och årets kamratmöte, har renoverats och byggts om inför jubileet. Ansvaret för ombyggnaden har legat på Nationens förvaltningsdirektion, gemensligen kallad FD. Utifrån FD:s perspektiv vill vi beskriva ombyggnaden på följande sätt.

Första gången frågan om 100-årsjubileet togs upp i FD var på ett möte i januari 1994. Dåvarande 1Q, Magnus Corell, väckte frågan under punkten övriga ärenden. "Vilka planer har FD inför jubileet 1997?" Det följande beslutet "Bordläggning till aprilmötet" visar tydligt handlingsberedskapen. Den ganska stora ombyggnaden av Arkadien var just vid denna tidpunkt på väg att bli klar och skattmästaren behövde tid för att stämma av ekonomin. Det faktum att tidpunkten för Nationshusets 100-årsjubileum varit känd relativt länge, hade inte utnyttjats för långtidsplanering. Å andra sidan, ombyggnaden av Arkadien var en stor fråga och mycket kraft, personalresurser och pengar, hade koncentrerats till denna uppgift.

När FD väl kommit igång med jubileumsarbetet, blev det bättre fart. Vid aprilmötet tillsattes två arbetsgrupper. Den ena skulle planera en tänkt insamling, den andra utreda vad som behövde åtgärdas i huset.

I vilket skick var då Nationshuset. Bortsett från ett rent allmänt renoveringsbehov som orsakats av stor förslitning, en urblekt och skadad fasad och slitna ytor inomhus, var det främst tre saker som behövde åtgärdas. Nationshuset som står på lergrund drabbades i början av 90-talet av stora sättnings-skador i det nordvästra hörnet (pub-ingången) som successivt förvärrades. Orsaken var sannolikt en sänkt grundvattensnivå på grund av torra somrar, men troligen hade det även betydelse att de stora och vackra lövträden som fanns runt Nationshuset konsumerade en hel del av det vatten som behövdes för att grunden inte skulle torka ur. Samma problem fanns också för Stavenowska huset. Sättningsarna hade i båda fallen lett till stora sprickor i husens fasader. Det andra stora renoveringsbehovet gällde de två köken i Nationshuset. Ett allmänt slitage och myndighetskrav medförde att båda köken måste byggas om och att därtill vissa personalutrymmen krävdes. Ventilationen var det tredje prioriterade behovet. Den gamla anläggningen fyllde inte måttet. Den som efter en kväll på Nationen glömt att hänga ut kläderna på vädring förstår vad vi menar.

Tillbaka till beslutsprocessen. Insamlingsgeneralen Michael Cederqvist tillsattes sent 1994 och tidigt 1995 utsågs den sk honorärkommitten, som skulle garantera insamlingen i förhållande till eventuella donatorer. Planeringen fortsatte hela året och på decembermötet 1995 fattades beslut om upphandling av projekteringen av ombyggnaden. Detta uppdrag lämnades till Bjerking's Ingenjörbyrå. Till arkitekter för uppdraget har anlitats Uppfeldt Wallerstedts Arkitektkontor. FD:s förlängda arm i planerings- och projekteringsarbetet och senare under själva ombyggnaden har varit vår intendent

Skattmästaren och Andre kurator i Örebro-rummet (gamla yttre biblioteket) diskuterande ombyggnaden vid Luciafesten 1996.

Håkan Gauffin, vilkens kompetens och arbetsinsats i allra högsta grad möjliggjort det lyckade resultatet av ombyggnaden.

I april 1996 påbörjades så arbetet med grundförstärkningen av Nationshuset och Stavenowska huset. Till entreprenör för grundarbetena utsågs BESAB. De skadade delarna av husen har förankrats genom pålning med stålrör genom vilka man sprutat ner betong för att skapa ett slags "fötter" på vilka huskroppen stöder. Metoden anses vara ganska tillförlitlig. Fullständiga garantier kunde endast erhållas om hela Nationshuset pålats ända ned till fast underlag. Detta alternativ skulle inte ha varit möjligt att finansiera enligt FD:s uppfattning.

Grundarbetena var klara i mitten av juni. Under tiden hade FD fått in anbud på själva ombyggnaden och det av Landskapet bekräftade beslutet att starta ombyggnaden togs i april 1996. I juni utsågs byggföretaget PEAB till entreprenör och arbetena påbörjades samma månad.

Ombyggnadsarbetena krävde att hela Nationshuset evakuerades. Under stor tidspress flyttades allt löst ur huset. Konst deponerades, möbler magasinades. kuratelet deporterades till Backmanska huset, byggnadsminne och centrala Uppsalas äldsta trähus, som mycket lägligt var helt nyrenoverat och återställt i "ursprungligt" skick. Backmanska renoverades för en kostnad på ca 1,5 mkr. Statliga bidrag täckte ungefär hälften därav.

Ombyggnaden av Nationshuset var tekniskt komplicerad, eftersom huset inte hade byggts på samma sätt som dess originalritningar utvisade. Därför krävdes en hel del anpassningar till verkligheten. Dessa var såväl fördyrande som tidskrävande. Under stor tidspress blev ombyggnaden "färdig" till Lusse-gasquen 1996, drygt en månad försenad. Riktigt färdigt blev huset först efter

nyåret 1997 och alldeles färdigt är det inte ens i skrivande stund (påskan 1997). Fortfarande pågår avhjälpande av vissa smärre brister och förhandlingar med entreprenören om ansvaret för förseningen mm. Men Nationshuset fungerar bra.

Kostnaden för ombyggnaden/renoveringen av Nationshuset blev ca 12 mkr. Finansieringen har till övervägande del skett med egna medel, vilka upp-arbetats genom en framgångsrik finansförvaltning. Insamlingen har i skrivande stund givit ca 2 mkr, ett betydligt lägre belopp än förväntat. En orsak här till kan vara att kommuner, församlingar och landsting, som stött oss vid tidigare insamlingar, denna gång inte haft motsvarande möjligheter. Utfallet av insamlingen kommer att redovisas i annat sammanhang. Det skall dock redan nu framhållas, att insamlingen mött ett stort gensvar hos nationsmedlemmar av alla åldrar, däremot har företagen i hemlänen varit svårare att beveka. Den i särklass störste bidragsgivaren är Knut & Alice Wallenbergs stiftelse, som donerat 1 mkr.

Resultatet då. Trots sedvanlig och klädsam blygsamhet vågar vi säga: Strålande. Fasaden är återställd i sin ursprungliga färg, trapphallen likaså. Vi har fått två mycket rationella kök med modern utrustning – även om det som restauratören Herman Fricke påtalade "inte går att steka 12 gäss samtidigt i den nya stekugnen". En ny bar har inrättats i gamla musikrummet. I Puben har det trista nedsänkta spjältaket tagits bort. Sanitetsutrymmena är försedda med glänsande utrustning. Ventilationen fungerar och – förhoppningsvis – står Uppsalas vackraste Nationshus inte längre på lösans grund. Vi ser fram emot att få visa upp Nationshuset den 1 maj.

Inspektör Leif Lewin inviger nationshuset efter renoveringen vid Luciafesten 1996.

H Lahng – vem är det?

Av Åsa Reuterswärd

Festsalen på vår nation har en takfris med sex rutor för namn på var långsida. Vi har väl alla någon gång funderat över dem. Några namn känner vi till. B E MALMSTRÖM är skalden som skrivit vår nationssång. C A NICANDER, kanske, också skald från hembygden. A G WIBERG? Javisst, Wibergska kannan – silverstånkan som tacksamma landsmän skänkte sin avhållne vaktmästare. Några namn står för personer som varit Nationens inspektor någon gång mellan 1817 och 1897, det vill säga från det grundplåten lades till en byggnadsfond och tills vårt nationshus stod färdigt att invigas. L P WALMSTEDT och L E WALMSTEDT, far och son delar en ruta. Deras namn känner vi nu, sedan deras gård vid Fyrisån så fint rustats upp och möblerats tidseutligt. Många namn är ändå för oss i dag rätt okända. De står dock alla för män som gjort sig förtjänta på ett eller annat sätt för samhället och Nationen.

Bland alla dessa framstående personligheter finns det en vars namn väl bara en sentida ättling haft anledning att intressera sig för. Det är om honom det skall handla nu – HERMAN LAHNG. År 1817 var han, vid 30 års ålder och som nybliven teologie docent, Nationens Förste kurator. Vid landskapet den 27 maj framlade han sitt förslag att Nationen nu borde tänka på att förvärva eller bygga sig ett eget hus. Det låg i tiden och man hade ett trängande behov av större och ändamålsenligare lokaler. Man borde därför nu genast "skrida till en fullkomligt frivillig subscription efter vars och ens råd och lägenhet". Inspector och "Membra Honoria" hade blivit underrättade och lovat sitt bifall. Strängnäs stift förväntades lämna bidrag "till ett ändamål, som medförde så mycken fördel för deras närmare och fjärrare efterkommande". Subskriptionen lär ha inbragt 250 riksdaler, varav förslaget upphovsman bidrog med 4:50. Summan anges efter ett halvår i räkenskaperna till 168 riksdaler 40 skilling banco och kan förefalla låg, men i protokollen anges, att "straxt en rätt betydlig summa påtecknades" (Hamnström, Erik, 1905: Södermanlands-Nerikes nations historia, s. 149).

Vem var han då, Herman Lahng? Han utgick från ett mycket torftigt hem står det i Strängnäs Stifts Herdaminne. Hans far, som var "fourier" vid Södermanlands regemente, omkom i Gustaf III finska krig 1789, efterlämnande änka och fyra barn. Äldste sonen, åtta år vid faderns död, stupade i sin tur i Finland 1808. Två döttrar och Herman återstod. De bodde i Strängnäs och modern, som sägs ha varit en mycket dugande kvinna, drog fram sina barn till aktade samhällsställningar. Döttrarna gifte sig med var sin källarmästare och kom till Stockholm. Herman kunde sättas i skola, fick hjälp av stipendier och som student av en flerårig condition som informator. Han sägs ha varit öppen och rättskaffens, med gott huvud och ett vinnande väsen.

Efter studier, som resulterade i att han lämnade Uppsala som teologie doktor och filosofie magister, återvände han till Strängnäs. Där bodde modern

Kyrkoherde Herman Lahng

kvar tills hon dog vid 92 års ålder. I Strängnäs verkade Herman som konsistorienotarie och lektor. Hans ämne var dogmatik. "Krusade ej särdeles med 'djäkname', men dessa visste att de i honom hade en godsinnad förespråkare", enligt Herdaminnet. Behövande änkor "hyllade sig" tillitsfullt till honom och han höll stiftsbröderna "en courant" med tilldragelser inom området. Omkring 1820 gifte han sig med Karolina Fredrika Gravallius, kyrkoherdedotter från Jäma. År 1839 blev Herman kyrkoherde i Stora Malm.

En son, LARS HERMAN, född 1826, gick i skola i Strängnäs och skickades så till Uppsala, där han förstas skrevs in vid Södermanlands-Nerikes nation 1844. Många goda råd följde honom och levererades per brev, när man hade bud. Resan dit skulle ske med prästgårdskusken, "emedan du då finge alla saker med dig". Däri ingick en del matvaror. 50 Rr Rgd (riksdaler riksgälds) fick han dessutom och uppmanades göra upp en kalkyl. I brev lite längre fram förklarar sig pappa nöjd med resultatet av studentexamen. Den skedde ju ännu först när man kommit till Uppsala.

Sonen uppmanades till motion och att förströ sig emellanåt. Men "det där lånesystemet" tycker pappa inte om. "Att låna en god vän när man har är en plikt, som man aldrig bör undandraga sig – men man ska se sig för". Även pappa Herman hade lånat av och försträckt goda vänner. "Men tiderna äro ej nu desamma." Bäst "att medan tid är ställa mun efter matsäcken". I övrigt berättar pappan om besiktningssesor i kontraktet, husförhör och omsorger om jordbruket, som ju hörde till prästgäppet.

Vilken väg som valdes för resan till Uppsala och hem därifrån kunde bero på väglaget. Vintertid var överfarten vid Agnesund (i nordvästra delen av Aspön någon km från den nuvarande vägen via Hjulstabron och Märsön) mot Enköping närmast, men osäker och skapade oro därhemma. Det kanske varken bar eller brast. Under andra tider fanns färjeförbindelse över Mälaren vid

samma Agnesund – troligen den väg som en gång Eriksgatan följde. Ett annat alternativ för Lars Herman var att ta sig till Stockholm – längre resa förstås, men där fanns fastrarna och han kunde få nattlogi.

Lars Herman följde sin fars råd, skötte sina studier men roade sig också. Han var en glad student som omgav sig med många vänner. Han skrev kvicka tillfällighetsverser och var redaktör för nationstidningen Gökén, som bidrog till muntrationerna vid många fester på nationen vid mitten av seklet. 1858 återvände han som filosofie doktor till Strängnäs, där han verkade som läroverkslärare och konsistorieamanuens, i faderns spår. Men denne var då redan död.

Gamle prosten Lahngs hälsa hade brutits tidigt av en envis podager som övergick i gikt. "Mest en följd av bristande kroppsrorelse, ej av för hög diet", står det faktiskt i Herdaminnet. Också uppmanar han upprepat sonen till rörelse och motion. Brunns- och badresor på sommaren skulle ge lindring. Man for med gästgivarskjutsar, som fick bytas åtskilliga gånger. Nog så skakigt, men hästarna var raska och knogade uppför och nedför i bergslagsterängen. Målet var Loka brunn. Där bodde Herman och hans Carolina i excellensen Bondes hus. De hade två rum "mycket vackra och stora". Carl Bonde på Ericssberg var patronus i Stora Malm och dessutom överintendent vid Loka hälsobrunn. Noblesse oblige!

Herman Lahng avled den 12 februari 1848. Änkan fick två nådeår, då hon kunde bärga ännu två skördar och iordningsställa allt för en efterträdare. Prosten hade, säger Herdaminnet, försatt kyrkan och bostället i gott skick, men en vitlimning av huset tarvades och en del andra åtgärder. Prostinnan återvände så till Strängnäs med två oförsörjda döttrar. Den ena gifte sig emellertid efter ett par år med prästen i Jäder.

Herman Lahng var min farmors morfar och det är från hans efterlämnade papper som många av citaten härstammar.

Kamratfesten 1927

Av Johan Elvers

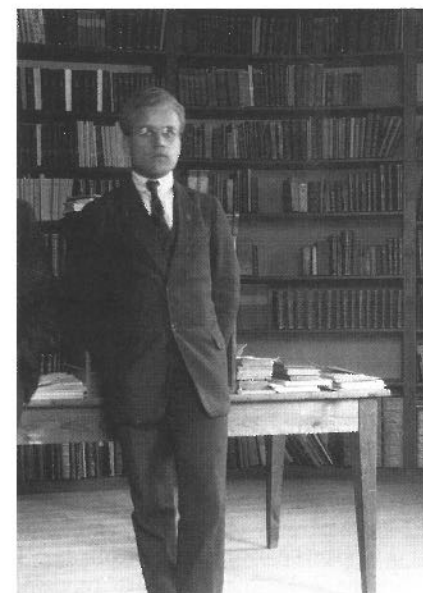
Förord

I år har vi anledning att fira 70-årsjubileet av Kamratmötet 1927. I Majhälsning för 1928 sägs "Få år i nationens historia torde ha varit betydelsefullare än de, som ligger mellan våren 1927 och våren 1928". Så här i efterhand, när vi ser resultatet av de beslut som då fattades, finns det skäl att instämma i denna bedömning. Det var det första kamratmötet efter ett 22-årigt intervall. Majhälsningen kommenterar: "Det vore naturligt, att nästan varje landsman finge under sin studenttid uppleva ett kamratmöte med dess starka innehåll. Kamratmöten borde därför återkomma vart femte år." Så blev också mötets beslut.

För seniorföreningens del är mötet av särskilt intresse, eftersom man också beslöt bilda dess föregångare Föreningen Södermanlands-Nerikes nations Veteraner. Förslaget, som väckte stort bifall, framlades av Jonas Samzelius. Ett förslag till stadgar presenterades av Carl Cederblad. Syftet med föreningen var enligt § 2 "att bevara och ära minnet av flydda studentår inom Södermanlands-Nerikes nations hägn, att sammanhålla den gamla kamratkretsen, att utgöra ett band mellan äldre och yngre generationer samt att gagna nationen i dess verksamhet". Det bestämdes att föreningens nämnd skulle utge "en

ärlig, mindre publikation, främst innehållande en genom förste kurators försorg verkställd redogörelse för nationens liv under det förflutna året." Resultatet blev en "majhälsning", vars första nummer kom ut 1928 och citerats ovan.

Vid kamratmötet presenterades bl. a. en skrift "Södermanlands-Nerikes nation, förteckning över den 30 april 1927 levande landsmän" författad av nationens bibliotekarie Carl Hulth (1902–86). Denne har en viss koppling till fortsättningen. Han var son till Markus Hulth (1865–1928), linnéforskare och tidigare överbibliotekarie vid Universitetsbiblioteket samt aktiv i olika befattningar på nationen. Carl Hulth har medverkat i flera Majhälsningar med artiklar om spex och Gökar (1977,

Carl Hulth i gamla biblioteket 1927.

Märtha Elvers-Hulth på äldre dagar.

1981–82). Carl Hulth gifte sig 1939 med Märtha Elvers, född 1906. De flyttade till Stockholm, där båda verkade som bibliotekarier. Märtha var från 1947 anställd vid Medicinalstyrelsen, från 1968 Socialstyrelsen. Hon pensionerades 1972 men fortsatte oförtrutet ända fram till sin nyligen timade död att samla och dokumentera uppgifter om svenskt medicinalväsende. Databasen, som omfattar ca 50 000 kort, har kommit att bli en verklig guldgruva för dem som forskar inom detta område.

Märtha Elvers-Hulth tog i höstas kontakt med redaktören och överlämnade gamla porträttkataloger och en hel del annat material med anknytning till nationen. Märtha var dotter till Carl Johan

Elvers, (1866–1943), som inskrevs vid Södermanlands-Nerikes nation 1886. I brev till redaktören beskriver hon fadern på följande sätt: "Min far var startarpojke från Årdala, kom alltså från samhällets bottenkikt. Skickades av präst och godsägarfamilj till Stockholm för att gå i läroverk och gymnasium samt senare till Uppsala där han blev juris utriusque kandidat. Han slutade sedan som redaktör av Posttidningen och riddare av Vasaorden." Om faderns studenttid har hon berättat närmare i Majhälsning 1958 under rubriken "En årdalastudent i åttiotalets Uppsala".

Märtha Elvers-Hulth överlämnade även ett brev av fadern med en utförlig beskrivning av hans besök i Uppsala under Valborgsmässoaftonen och Kamratmötet 1927. Brevet återges nedan med några mindre strykningar. "Unga Märtha" är naturligtvis dottern, som skrevs in vid Södermanlands-Nerikes nation höstterminen 1924 och hösten 1927 flyttade över till Stockholms högskola. Om några av de namn som i övrigt nämns i brevet kan noteras att hederskuratorn Karl Stenström (1869–1933) varit Förste kurator 1895–96 och vid det aktuella tillfället var landshövding i Västernorrlands län. Kommerse-rådet Martin Jansson (1868–1953) hade varit Andre kurator 1896–97 och Förste kurator året efter. "Farbror" Stenbäck hette Sigurd Magnus i förnamn, var född 1862, inskriven vid nationen 1882 och från 1906 härads-skrivare i Norra Roslags fögderi.

Redaktören

"Några närbilder av Uppsalafesten"

Stockholm den 27 maj 1927,

Kära Svägerskan!

Med nöje vill jag tillmötesgå din önskan om några närbilder från Uppsalafesten, ty till dessa dagar återgår min tanke än så gärna. – Alltnog, resan blef af.

Ur det hvita hafvet af studentmössor på Uppsala perrong – framtröllade och påsatta för dagen och terminen precis på på slaget kl. 3, hvar vederbörande då råkade befinna sig – utskildes snart Märthas lilla skumvåg, och under hennes

ledning nåddes hotell Hörnan, där genom nationens försorg rum var reserveradt för den ärade gästen Johan Elvers. I största hast fram med studentmössan och så iväg till nationen. (Först långt fram på kvällen ihågkoms mam. Valborgs maning: "För allt på jorden, det första du gör, häng upp frackkostymen, så att den inte ligger och veckar sig.")

På nationen observerades först och främst mötets äldste deltagare, 86-åriga prof. Hammarsten, förutvarande inspektor; en annan f.d. inspektor var prof. "Pekka" Persson, o. sedan kom som tredje inspektorgenerationen den nu fungerande, prof. Sernander. Antalet f.d. kuratorer lär ha uppgått till 22, och som nationsadelns tredje rangklass kom till sist en rad hedersledamöter.

Elvers fann med beklagande, att af hans speciella bekanta endast ganska få funnit sig: exempelvis ingen mer af hela Sörmlandsgänget i Fyris 3:an; så han kunde inte undgå att känna en viss tomhet omkring sig. Julius Lagerholm var dock en god representant för Drakenbergstiden. Landshövding Stenström fraterniserade älskvärdt, professor Sernander, öfverbibliot. Hulth och kommerserådet Martin Jansson nickade och handtryckte, men alla dessa rörde sig ju mest inom den innersta cirkeln.

Ett klubbslag föll och högtidslandskapet förklarades öppnadt. Upprop förrättades av nuvarande förste kurator, årsklass efter årsklass – den äldsta, 1872 års, representerades af prof. Astley Levin o. Hjalmar Öhrwall. Därefter valdes hedersfunktionärer: till "heders-förste-kurator" Landshövding Stenström, som därefter öfvertog klubba och ledning. Prof. Hammarström hälsade "nationen", erinrade om sin tvekan att mottaga inspektoratet och sin tillfredsställelse i fortsättningen med samma inspektorat, som kom att räcka öfver två årtionden. En historisk återblick föredrogs, och förslag framställdes om att bilda en mer varaktig sammanslutning mellan äldre och yngre landsmän; men här höll det på att urarta till ett långrandigt stadgegruff, då omsider några behjärtade män lyckades stjälpas af hela saken i en kommitté. Hammarsten utdelade åt de f.d. kuratorerna "hedersinsignier" i form af en miniatyrklubba att i kedja af någon mer eller mindre ädel metall bäras på bröstet. Så hastig uppställning och afmarsch till tåget.

D.v.s. inte bantåget, utan tåget till Slottsbacken. Detta samlades som vanligt på Stora Torget. – sörmlänningarna i anledning af sina särskilda omständigheter med hedersplats närmast efter "sängen". Pap. Elvers gick i led med sin Märtha och på hennes andra sida en nyförvärd farbror Stenbäck (härads-skrifvare), som hela mötet igenom visade unga M. en mycket älskvärd uppmärksamhet. Kvällen var härlig och tåget var långt, folkmassorna packade, busarna otrefliga och stämningen fullt traditionsenlig. "Eldarna där ute på slätten" göra sig kanske numera inte fullt så mycket, sedan bebyggelsen trängt ut på horisonterna, så att man ej rätt kan urskilja, hvad som är Valborgseldar och hvad som är förstadsljus. Vårtalaren hade alla vederbörliga fraser till förfogande och framförde dem sympatiskt och med den särskilda omsorg, som kräfves af hänsyn till radion. Och så var det sång (Obs. en liten elektrisk lampa i toppen på taktipinnen) och så var det aftåg – därunder några nödrop här och där vittnade om att polisen upplöst sina kedjor för tidigt.

I Odinslund ljödo samlingskränen "Upp-län-ning-arrr!!!" etc alldeles som

förr i världen. "Sörmlän-ning-ar-naaa"samlades bakom Gustavianum, tände facklor och tågade så tillbaka genom Odinslund ned för Drottninggatan, där de filmades (dock med klen resultat säger ryktet), öfver Nybron, Torget och Svartbäcksgatan samt tillbaka till öfver Dombbron till Gillet och den väntande supén.

Denna intogs av de båda studenterna Elvers ensamma vid ett småbord; farbror Stenbäck upptäckte dem först efteråt, annars hade de nog fått sällskap. Aftåg, nya facklor, krokväg tillbaka öfver Dombbron, Lilla torget, Svartbäcksg., Jämbron till nation – allt under tonerna af "Känner du landet det härliga, rika", hvars första och sista verser vid denna vårfest hade ett par högst ansträngande dagar. På nationsgården bildades en litet bål af återstående fackelstumpar, och rätt som det var gick kring detta bål en liflig ringdans i takt med sången "Sju vackra flickor i en ring" etc.

Och nu skulle stora supningen ta vid, med eventuella "hälsningar" – eller "skändningar", som det heter nu för tiden, då det mest läggs an på att säga hvarandra elakheter. Märtha hade för sin del gjort upp sällskap med ett lag bekanta och hänsynsfullt lämnat åt pappan att söka sig in bland sina jämnåriga – med uttryckligt betonande att det fanns plats vid hennes bord. Nå, pappan gjorde sig ingen särskild brädska, med påföljd att vid hans inträde alla lag tycktes färdigbildade, hvarpå han tvärvände och gick hem i sängen redan kl. 12. Vid 1/2 2-tiden väcktes han af en ängslig telefonpåringning från Märtha, som då anställt en större skallgång lokalen runt efter den försvunne fadern.

Som följd af sitt tidiga uppbrott fick pappa Elvers inte heller vara med om uppträdet med smålänningarna, när de kommo för att "hälsa". De hade underrettats, att de inte kunde få komma in i salen, som var alldeles fullproppad af stolar och bord, utan skulle tas emot nere i trappuppgången. Det måtte kuratorn inte ha fattat, för han blef arg och sökte forcera passagen, och när det inte lyckades, kommenderade han "helt om marsch!" Intermezzot väckte förstås på Sörmlandshället en smula otrefnad, men snart fick man bevittna ankomsten af ett stort antal smålänningar, enstaka eller i flock, som framförde lifliga ursåker och betygade oerhört varma känslor för "den ärorika sörmländska nationen". Så mycken sörmländsk brödrakärlek lär visst aldrig förr ha tjatats på en gång, och det försäkrades, att Smålandskuratorn – lydande vedernamnet "grefve Carlsson" – inte skulle bli långlifvad i tjänsten. Och så gick natten sin gång, och en och annan gick hem, men ännu kl. 7 på söndagsmorgonen lära några oöfvervinnerliga ha hållit nationslokals sista skansar.

Jämmt en timme senare vaknade pappa Elvers fullt utsöfd till en strålande majsolsmorgon och till söndagens program. Nere på gatan sökte sig några vitmössade lag hem på vingliga stigar, helst i stödkräfvande kontakt med husväggarna och under ständiga konflikter med framskjutande stuprännor.

Elvers ströfvade i väg utåt Eklundshofskogen för att titta på "Sturen" och på traktens mångfaldiga förändringar sedan 1877. Hem på spårvagn från Grindstugan just lagom för att kl. 10 möta Märtha till en liten frukost på hushållsskolan. Därpå besök i Märthas studentkula: liten och nätt o. af M. ömt älskad. Så var det dags att gå hem och krypa i fracken för dagens mödor. (En instinkt manade att låta lackskorna vara, och det befanns klokt.)

Kamratmötet 1927. Uppvaktning vid nationsgraven.

Efter samling på nationen kl. 1 togs en gruppfoto på universitetstrappan; den blef lyckad. (Mycket lyckad på riktigt kort, någorlunda skaplig äfven i det här tidningstrycket, som bifogas.) Därefter afmarsch till kyrkogården och nationsgraven. Hyllningen där framfördes af prof. Sernander på ett synnerligen känsligt, anslående och stämmingsväckande sätt – och detta utan anlåtande af en enda term ur den religiösa vokabulären. Av de bortgångna var det särskildt sånganföraren Arvid Åkerlind som fick lejonparten af hyllningsord.

Och så slog timmen för majmiddagen på Gillet kl. 1/2 3, i Gillets kafélokal, dukad med långbord utefter väggen åt Hvalfgatan och 6 tvärbord i vinkel där emot, äfvensom 5 mindre bord på upphöjningen åt torgsidan. Vid långbordet sutto honoratiore i midten och "äldre landsmän" i mån af utrymme. Ute mot vänstra flygeln af detta bord fann Red. Elvers sin namnlapp (mellan prof. Joh Sjöqvist i Sthlm och kronokassör Jernberg i Eskilstuna). Salens musikestrad intogs tid efter annan af den sörmländska "hornboskapsen", som med väl- och erkänd kläm utförde diverse musikstycken, till omväxling med sångditen från annat håll.

I avklädningsrummen stuccos här och där grupper af huvuden ihop under ifrigt och diskret frågande: "Hur är det, ska' man ha ordnarna på?" – "Det vete f-n, men jag stoppade min fickan för all säkerhet. Vi får titta på de andra." – "Jo, si där, Stenström har sina, o. Martin Jansson." – "Nå, då så." Och man försvann bakom klädhängare eller andra skyddsvärn för att efter en stunds stilla pysslande i skymundan komma fram i all den stjärnglans man efter råd och lägenhet kunde åstadkomma.

Matsedeln bjöd på följande godsaker: smörgåsar, klar vårsoppa, kall lax-mayonnaise, kyckling m. sallad och tårta (hvertill dracks Madeira, Graacher

Lay 1920 o. Bourgogne Vieux); och från honoratiores-platserna bjöds på tal i långa banor: tal af prof. Sernander – känsligt och med smittande rörelse – tal af hederskurator Stenström, tal af studentkårens ordf. teol.docenten Cullberg – en särdeles sympatisk företeelse, trots att han djärfdes likna studentkåren vid en binnikemask af många löst sammanhängande delar med "ett litet obetydligt men dock hufvud" – tal antagligen af ännu fler o. sist tacktal af ålderspampen Hammarsten. Och så var det skålar: för kung och land o. nation o. funktionärer o. arrangörer samt inte minst för "tärnan därunder" (se nations-sången "Sitter därunder en älskande tärna "...). Än från ett bord än från ett annat höjdes rop på skål för den o. den o. den. De gamla tyska studentsångerna "Gaudeamus" och "O jerum" tyckas nu ingå äfven i den svenska ritualen; de och åtskilliga andra måste sjungas stående på stolarna – en eqvilibristik som nog erbjuder vissa svårigheter uppe i 70–80-årsåldern. Telegram upplästes, både riktiga o. "lavede", de senare roligast, och historiografen föredrog en icke alltför allvarstygnd historisk återblick.

Mellan alla dressa "forstyrrende" inslag fick man då och då tid att stoppa in en och annan matbit samt att växla några småord med sidogrannarna. (John Sjöqvist befanns vara en liten gladlynt o. allt annat än professorshög figur.) Kort sagdt, stämningen var alldeles underbart gemytlig och kordial; det var som om allt annat var afkoppladt och ensamt nationskänslan fick göra sig gällande och sammansluta alla dessa annars så splittrade individer och intressen till en verklig enhet. Jag har sällan varit med om något liknade.

Efter hastigt "kaffe avec" i öfvre våningens smårum blef det inpackning i hyrkusklandäer eller bilar för utfärd till Polacksbacken för "exercis". Ingen rangordning eller stelhet! Landshöfding Stenman tronade på en kuskbock och en annan högre potentat lär ha hängt i reservringen på en bil. J.Es satt säkert inklämd mellan greve Eric von Rosen och en obekant någon. Vid Grindstugan aflastades studentskorna "för att dricka sockerdricka". Möjligen stod detta i samband med första tempot i "exercisen": när vagnarna stannat vid skogshörnet, rusades ganska mangrant in i skogen och bildades ringar kring tallarna. (Huruvida detta är gällande ritual eller improvisation för tillfället, vet jag inte.) Därefter uppställning på led och defilering förbi inspectores, curatores och honoratiores; allt gick mycket ordentligt o. reglementariskt i första omgången; men i den andra började själfva den högtidliga fanan att göra ystra luftsprång och sidskutt. Nästa kommandorop: ringdans!, o. den militäriska kolonnen bredde ut sig till en storartad ringkedja. I den uppslukades nu äfven studentskorna, som just i detta ögonblick kommo klifvande i gravitetisk gåsmarsch öfver fältet, anförda af en manlig gäskarl. Och så började ringdansen snurra till någon polskamelodi af "hornboskapen", och utan anseende till personen skumpade där landshöfdingar o. kontraktsprostar o. professorer o. andra män i staten i olika stadier af embonpoint och gråhårighet under studentens hvita mössa. Den kringstående publiken hade roligt. Var 86-årig Hammarsten med i svängen? Troligtvis inte; men med bestämmdhet vågar ögonvittnet Elvers inte uttala sig, ty han tittade mest på yngsta länken i kedjan, en liten 2–3 års tös, som i hans omedelbara närhet rycktes från sin mamma och oförfärad traskade med hvarfvet rundt. Slutligen upplöstes jätteringen i

olika småcirklar och enstaka par, som begagnade hornlåtens sista takter till några luftiga hambosvingar.

Åter inpackning i fordonen o. hemfärd till nation, medan en vackert nedgående majsol härligt ler från Käbo-horisonten och sprider en varm aftondager öfver artilleriregementets [skall vara infanteriregementets, red:s anmärkning] röda fasadlängor. Efter urlastningen rätas benen ut med en marsch rundt nationshuset, inklusive hörnet af Järnbrogatan o. S:t Larsgatan med det till nationstomten hörande "Brundisium" – allt under en sista misshandling af "Känner du landet" och en sista hälsning till "Tärnan därunder".

Sista för bärarna af namnet Elvers vill säga. Fader Elvers gick nämligen hem till hotellet för att skaffa sina grejor till station o. Märtha hem till sig för att ordna en kaffe-med-bakelse-stund åt sin pappa i afvaktan på tågets afgang kl 10.10. På pappans uttryckliga bön avstod Märtha från att följa till tåget; och af eget friaste val afstod hon från att återvända till nation. (Där firades emellertid af många härdiga män ännu en hel-natt, och ännu vid 10-tiden på måndags f.m. syntes på Uppsala gator irra frackklädda sörmlänningar, som tydligt inte varit ur selen i det närmaste 24 timmar.)

Apropos Valborgsdagarnas nattro till sist en anekdot. Ute vid Grindstugan attackerades studentskornas "gäskarl" af en medborgare, som ville ha "en slant till nattkvarter, för jag sof sista natten i en lada, och det var ingen njutning ska herrn tro". Studenten tittade med stort och varmt intresse på medborgaren, hans blick blef alltmer hänförd, o. till sist utbrast han: "Ni har sofvit! Lyckliga människa!! Det har jag inte gjort på två dygn!!!" Tigget kom af sig.

Ja, där har du några spridda intryck från en fest, som jag verkligen räknar som en vinning att ha fått varit med om. Helst som jag inte med mycken sannolikhet kan påräkna att få upplefva en nästa af samma slag – om man nu kan förutsätta, att bandet mellan generationerna skall visa sig hållfast ännu några årtionden framåt.

...

Din tillgifne
Johan Elvers

Bidrag till *På Madagaskars* äldsta historia

En ny datering av uruppförandet och ett förslag till rekonstruktion av originaltexten

Av Christer Henriksén

Under de drygt 120 år som operabuffan *På Madagaskar*, skriven av August Forssman och Anton Kull till ett libretto av Hugo Montgomery-Cederhjelm, framförts vid vår nation och betraktats som dess stolthet, har man, åtminstone sedan detta sekels början, svävat i ovisshet om när den egentligen uruppfördes. Under större delen av 1900-talet har man fått nöja sig med den ofullständiga datering till april 1869 som först låter höra om sig i samband med 1907 års uppsättning, samtidigt som man beklagat, att de dokument, som skulle kunna ge närmare upplysningar om uruppförandet, längesen försvunnit. Man har visserligen också haft klart för sig, att den uppfördes senare samma år på "Hammerska ladan" (d.v.s. Mindre Teatern) i Stockholm, men detta har inte varit till någon ytterligare hjälp för en precisare datering.

Då jag på våren 1996, i och med förberedelserna för 1997 års uppsättning, började intressera mig för *På Madagaskars* tidiga historia, stod det klart att man tidigare inte gått särdeles långt för att ta reda på vad man kunnat angående dateringen av uruppförandet. För det första kan man t.ex. fråga sig, om Hugo Montgomery-Cederhjelmns original till manuskriptet fortfarande finns bevarat, och om det i så fall kan ge några upplysningar. Efter en tids letande hittade jag också, med benäget bistånd av Robert Montgomery-Cederhjelm, Hugo Montgomery-Cederhjelmns egenhändiga originalmanuskript till librettot (se vidare nedan); det förvaras, tillsammans med andra alster av den unge poetens penna, på familjegodsset Segersjö. På första sidan står skrivet "På Madagaskar Opera-Buffera i Två Akter af H. Montgomery-Cederhjelm. Musiken af A. Kull och A. Forssman. Uppförd d. 2 och 6 April 1870 å Södermanlands och Nerikes Nations Theater; d. 20 April 1870 å Mindre Teatern i Stockholm". Därmed torde alla vidare tvivel i frågan om dateringen av uruppförandet av *På Madagaskar* vara röjda ur vägen. Dateringen till april 1869 är förmodligen en minnesuppgift från någon som var med då det begav sig, men som 1907, 37 år senare, förståeligt nog tog fel på ett år; *På Madagaskar* uruppfördes alltså den 2 april 1870.

Detta faktum skänker också ny trovärdighet åt en tidningsartikel som tidigare framställt som föga tillförlitlig, men som nu ter sig ovanligt välinformerad. I *Dagens Nyheter* presenterades *På Madagaskar* och *Mohrens sista suck* för stockholmspubliken under rubriken "Uppsalsapex å Svenska teatern. Något om nations- och spexlif förr och nu i Uppsala" inför den serie framförande under Albert Gilles ledning som gjordes på Svenska teatern 1911.¹ Skribenten talar om operabuffans tillblivelse: "En mulen höstkväll anno 69 sutto Montgomery och Axel Borg ... på Taddis och småpratade om konsten att göra och spela spex. Plötsligt råkade Borg i något af den förhandenvarande stäm-

Hugo Montgomery-Cederhjelmns originalmanuskript förvaras på familjegodsset Segersjö i Närke.

ningen betingadt exotiskt sammanhang nämna ordet Madagaskar, hvilket till den grad fascinerade den känsliga Montgomery att denne impulsivt begaf sig ut på vandring i Flusterpromenaden, improviserande en text till rubriken "Madagaskar". Själva händelseförloppet är bekant sedan tidigare;² det intressanta är orden "en mulen höstkväll anno 69", som stämmer så väl överens med uruppförandets datering till 2/4 1870, att det knappast kan vara en tillfällighet. Skribentens sagesman måste ha varit en mycket minnesgod medborgare, som på detta sätt upplyst om att *På Madagaskar* skrevs hösten 1869, något halvår före uruppförandet.

Texten till *På Madagaskar* föreligger i ett tämligen stort antal versioner. Under de 127 åren sedan uruppförandet har man för nära nog varje ny uppsättning gjort större eller mindre förändringar av texten, såväl i sångerna som i den talade dialogen, för att bättre anpassa den till samtiden. Inför uppsättningen 1977 ansågs dock *På Madagaskar* ha uppnått en sådan ålder, att det vore mer angeläget att presentera stycket i sin ursprungliga språkdräkt än att tillföra ytterligare moderniseringar, som skulle föra det ännu längre från originalet. Stig Ossian Ericson, som regisserade uppsättningen 1977, formulerade i en intervju i UNT den 7/5 1977 sin strävan i ganska kärva ordalag: "Det är typiskt för svensk underhållning: att det finns lokala bysnillen som skall ändra och lägga till egna vitsar. Kan de inte skriva något eget, skall de inte heller ge sig på andras". Alltså använde man sig av den äldsta text man kände till: librettot från 1870, tryckt hos Akademiska boktryckeriet i Uppsala, som sedan dess gällt för originalversionen av *På Madagaskar*. Så är dock förmodligen inte fallet.

Innan jag fortsätter vill jag först klargöra vad jag förstår med ordet "originalversion", eftersom det har en viss betydelse för det fortsatta resonemanget:

Hugo Montgomery-Cederhielm har av Hugo Hamilton (Hågkomster 1928 s. 102) karakteriserats sålunda: "Det låg något vint, snett och gängligt över hela hans apparition, och detta slog ännu mer i ögonen därigenom att han ofta var disträ och konfys som en gammal förläst professor. Men han var kvick, kunnig och älskvärd och i besittning av en skaldegåva, som ej hörde till de alldagliga och som säkerligen skulle ha gjort sig gällande, om han fått leva."

originalversionen av *På Madagaskar* menar jag vara den version, som av upphovsmännen ansågs vara slutgiltig och som framfördes vid uruppförandet. Att 1870 års tryckta text inte kan vara identisk med denna hoppas jag kunna visa i det följande. Då man utsåg denna text till originalversionen förbisåg man nämligen två viktiga fakta. För det första uruppfördes *På Madagaskar*, så vitt man visste 1977, i april 1869; alltså borde man ha frågat sig vilket manus man spelat efter vid uruppförandet, om det fanns bevarat någonstans, och vidare varför man tryckte ett manus 1870, om föreställningen var i april året innan. För det andra stämmer inte texten från 1870 med den som finns i den äldsta (visserligen odaterade) handskriften till musiken, som förvaras i Uppsala universitetsbibliotek. Här borde man funderat på hur gammal denna handskrift var, och vilken version av texten den innehåller. I dessa två fakta och därpå följande frågor ligger, enligt min mening, nyckeln till en rekonstruktion av originalversionen av *På Madagaskar*.

I och med återupptäckten av Hugo Montgomery-Cederhjelmns originalmanuskript har dessa frågor blivit något lättare att besvara. Denna handskrift, som innehåller en komplett version av operabuffan, visade sig visserligen vara i det närmaste identisk med trycket från 1870. Således, menar jag, presenterar inte heller den originalversionen i den definition ordet givits ovan; för att rekonstruera denna, är det nödvändigt att kombinera Montgomery-Cederhjelmns manuskript med texten till sångerna sådana de återfinns i den äldsta handskriften till musiken. Innan jag redogör för anledningarna härtill, vill jag dock i korthet säga något om handskriftsläget till *På Madagaskar*, eftersom även detta hittills varit mycket ofullständigt bekant.

Den fullständiga texten till *På Madagaskar* föreligger i en enda handskrift, Hugo Montgomery-Cederhjelmns egenhändiga manuskript, i det följande be-

nämnd α . Handskriften, som inte innehåller någon notskrift, förvaras på Segersjö. Osignerad och odaterad. 27 sidor skrivna av tre händer (α^1 , α^2 och α^3). Av dessa kan α^1 identifieras som Hugo Montgomery-Cederhielm och α^3 eventuellt som August Forssman. Handen α^2 tillhör ingen av upphovsmännen till *På Madagaskar* och måste förbli anonym.¹ På första sidan står skrivet (av α^1) *Det stycke med information rörande de första uppförandena som citerats ovan. Längst upp i högra hörnet står också: "Får uppföras. St(ockhol)m den 19 april 1870"*, undertecknat Gottlieb B(-)h. Denna handskrift hade alltså skickats till Mindre Teatern för att genomgå censur före uppförandet.

Till musiken finns flera handskrifter. Den äldsta, i det följande refererad till som **A**, innehåller komplett musik till *På Madagaskar* i arrangemang för sångare och piano samt text till musiken. I stycken med flera verser är endast den första utskrivna, med undantag för Guttaperchas *Romans* (akt 2 scen 4), där båda verserna är utskrivna. Tillhör Södermanlands-Nerikes nation, deponerad på Uppsala universitetsbibliotek med signum U 1091 c. Osignerad och odaterad, men det faktum att Rapp här fortfarande heter just Rapp, visar att den tillkommit före 1894, då Rapp bytte namn till Vigg. 80 sidor skrivna av en hand, förmodligen August Forssman, vilket förlägger den till tiden för operabuffans tillblivelse. Handskriften måste anses som primär, och alla övriga handskrifter till musiken har utan tvivel utgått från denna.⁴ Dessa övriga, sekundära handskrifter är till antalet tre, vilka jag kallar **B**, **C** och **D**. **B** är egentligen ett tryckt notstick (utan ort och år), men upptas här eftersom det i egenskap av ett stick är en reproduktion av en handskrift, med all sannolikhet skriven av August Forssman. På omslaget står *Fyra sånger ur Operan "På Madagaskar"*, och innehållet är Rapps *Kuppletter*, A la Bonneheurs *Rondo*, Rapps och A la Bonneheurs *Visa* samt Guttaperchas *Romans*, i arrangemang för sångare och piano. Fullständig text till alla fyra styckena. 14 sidor. Det exemplar jag sett tillhör Statens Musikbibliotek, sign. T-SP/Sv. **C** är en handskrift av August Forssman innehållande (Guttaperchas) *Romans ur Op. "På Madagaskar"* i arrangemang för sång och piano. Text till båda verserna, överensstämmer med motsvarande i **A** och **B**. Odaterad. 3 sidor. Tillhör Statens Musikbibliotek, signum Z/Sv. **D** slutligen är Albert Gilles handskrift till hans orkesterarrangemang av *På Madagaskar*, daterad den 28 februari 1907. 140 sidor. Tillhör Södermanlands-Nerikes nation, sign. Nationalia E:20. Innehåller även en inlaga om 21 sidor med den av Gille vid samma tillfälle sammansatta Ouvertyren.

Åter till rekonstruktionen av originalversionen. Handskriften α är definitivt skriven före den 19 april 1870, som framgår av Gottlieb B(-)hs notis på första sidan. Men sannolikt är den skriven redan före uruppförandet den 2 april. För detta talar några ändringar, som troligen gjorts för att anpassa texten i detta manuskriptet till den musik som komponerades av Kull och Forssman. En sådan ändring finns i Radamuffos recitativ (akt 2 scen 5), där α^1 har "Ha, falska quinna / Min vrede brusar fram / Så vildt som samumvinden / I glödhet dam"; mellan "samumvinden" och "I glödhet" har en annan hand, med all sannolikhet August Forssman, tillagt "som bryter veka tamarinden". I andra aktens final (akt 2 scen 11) slutar α^1 Rapps båda strofer med ett "Tjo!

Anton Kull har gjort melodin till bl a A la Bonneheures Rondo ("Främst av allt Paris jag sätter...")

Klang!", vilket strukits på båda ställena; ytterligare ställen påtalas i samband med handskriften **A** nedan. Vidare finns i α ett antal ställen, där texten till sångerna som den står inte passar till musiken men likväl inte ändrats; det mest frapperande exemplet finns i inledningskören, där raderna "Och mänskokött / med hull och fett som slaskar / så mörkt och sött" saknas helt, trots att de krävs för att musiken över huvud taget skall fungera. Ytterligare en ändring, visserligen utan relevans för kongruensen mellan text och musik, finns i sista raden i samma stycke; α har där "Gluff! Gluff! Kling! Klang!", vilket strukits och ersatts (återigen av August Forssman) med "Hell dig vår ö!", samma text som sedan återfinns i nothandskriften **A**.

Med ledning av detta kan man antaga, att α innehåller den första versionen av

På Madagaskar, förmodligen i en renskrift av en tidigare kladd, vilket skulle kunna förklara att den förutom Hugo Montgomery-Cederhjelm hand innehåller ytterligare två, varav den ena förmodligen tillhör August Forssman. Från denna version utgick sannolikt Anton Kull och August Forssman då verket skulle tonsättas. Under detta arbete föreslog kompositörerna ett antal ändringar i texten för att denna skulle passa till deras melodier. En del av dessa ändringar fördes in i α , men berörde endast de tonsatta partierna; den talade dialogen förblev densamma. Icke desto mindre kan α inte sägas presentera den slutgiltiga ursprungliga versionen av *På Madagaskar*, om vi därmed förstår den version som uppfördes den 2 april 1870. För att återskapa denna version, måste α kompletteras beträffande sångtexterna med de versioner som finns i den äldsta nothandskriften.

Möjligt kan det synas märkligt, att α , trots att den inte innehåller den slutgiltiga versionen, skickats till Mindre Teatern i Stockholm för att genomgå censur före uppförandet därstädes. Till detta kan finnas flera anledningar; kanske var α det enda fullständiga manus man hade, och hellre än att göra en avskrift skickade man detta exemplar eftersom de ändringar man gjort knappast kunde ha någon betydelse vid inhämtandet av ett uppförandetillstånd. Märkligt är också, att man i samband med uppsättningen 1870 lät trycka ett manuskript som är i det närmaste identiskt med α ; till detta kan jag inte finna någon förklaring annat än att det skall ha rätt något slags "låt gå-anda" bland upphovsmännen, försåvitt inte Montgomery-Cederhjelm var mån om att se sin text i tryck sådan han skrivit den från början.

Den text som finns i **A** skiljer sig på flera ställen från motsvarande partier i α . Som påtalats ovan rör sig detta främst om sådana passager, där texten

enligt α inte skulle gå att sjunga till musiken. Förutom redan anförda exempel kan nämnas början på första aktens final (akt 1 scen 5), där Radamuffo enligt α sjunger: "Församlens hit, moritasker" men **A** har "Församlens hit, I moritasker", en klar anpassning till musiken. Längre fram i samma stycke har α "Nåd store herre", **A** "Nåd, nåd store herre", α "Jag protesterar ...", **A** "Men jag protesterar ...", allt ändringar för att anpassa texten till musiken. Ytterligare exempel är akt 2 scen 8, där α har "Länge lefve vår Uschiameja / uti menniskoätarnes land", **A** "Länge lefve vår Uschiameja i menniskoätarnes land" med det bekanta tillägget "Usch, usch, usch, usch, Uschiameja, Uschiameja lefve", som helt saknas i α . Tämmligen omfattande ändringar av samma typ finns också i Allegro Vivace-partiet av Rapps och A la Bonneheures *Visa* (akt 2 scen 3). I gengäld finns i **A** en del ändringar som inte påkallats av en strävan att få text och musik att gå ihop. Ett exempel på detta finns i Radamuffos *Aria* (akt 1 scen 3) där α har "Jag menniskor säljer / som tomta buteljer" men **A** "Jag menniskor äter / som sill och potäter". Denna ändring av **A** är egentligen ologisk, eftersom Radamuffo ju faktiskt levererar "kött till offren" som Uffo säger, alltså handlar i menniskor. Som menniskoätare framträder han däremot ingenstans. I Rapps *Kupletter* (akt 1 scen 4) har α "men satt vid boken blott ibland", **A** "men inne var jag blott ibland". Ytterligare ett antal ändringar av samma typ men mindre genomgripande finns sprida över stycket.

Alla de ställen, där **A** ändrat texten i α för att anpassa den till musiken visar sannolikt, att **A** innehåller texterna som de såg ut efter avslutad tonsättning. Under arbetets gång ändrade man också en del andra ställen till formuleringar, som man av någon anledning ansåg bättre (men som för den skull inte nödvändigtvis var mer logiska). Genom att kombinera sångtexterna ur **A** med den talade dialogen som den återges av α menar jag att vi kommer så nära uruppförandets version av *På Madagaskar* som numera är möjligt.

Vad gäller de övriga handskrifterna till musiken (**B**, **C** och **D**) saknar de relevans för rekonstruktionen av originalversionen, eftersom de alla skrivits efter uruppförandet 1870. Däremot saknar de ingalunda intressanta aspekter: så innehåller **B** metronombeteckningar för tre av styckena, vilket är viktigt eftersom handskriften sannolikt är skriven av en av kompositörerna och alltså visar deras uppfattning om tempot.⁵ Vidare står "Fmn." eller "K[ull]" skrivet i efterhand vid början av varje stycke, en indikation på att Kull och Forssman inte skrev alla stycken tillsammans, utan ensamma komponerade åtminstone vissa av melodierna; enligt **B** skall så Forssman vara upphovsmannen till Rapps *Kupletter* och Guttaperchas *Romans* (vilket bekräftas av **C**, se nedan), medan Kull stod för A la Bonneheures *Rondo* samt hans *Visa* och *Duett* med Rapp. Texten i **B** skiljer sig endast på något ställe från versionen i **A**, så i Rapps *Kupletter*, där **A** har "jag tog ett approbatur" men **B** "jag högg ett approbatur". Märk att **B** i samma stycke bibehåller **A**s "men inne var jag blott ibland", vilket stödjer teorin att versionen i **A** är den som verkligen framfördes. Enligt samtida källor blev melodierna i *På Madagaskar* omedelbart efter uruppförandet mycket populära. Troligen trycktes **B** för att möta en efterfrågan som följde på framförandena på nationen den 2 och 6 april 1870.

Handskriften C, som endast omfattar 4 sidor, är intressant eftersom den visar vilket värde August Forssman själv satte på Guttaperchas *Romans*. På framsidan står skrivet "An Fräulein Ebba Siljeström" och längre ned "der Componist". Ebba Siljeström skulle sedermera bli Forssmans hustru, men som framgår av titlatalet "Fräulein" var Ebba Siljeström ännu ogift då C skrevs. De båda ingick äktenskap i mars 1873, varför C måste vara skriven dessförinnan. Vidare indikerar rubriken *Romans ur Op. På Madagaskar* att handskriften tillkommit efter att operabuffan var fullbordad, vilket placerar C mellan våren 1870 och våren 1873. Uppenbarligen har Forssman använt den som ett led i frierierna till sin blivande hustru. Texten överensstämmer helt med motsvarande stycke i A och B, och Forssmans underskrift med "der Componist" bekräftar uppgiften i B, att han skall ha varit ensam kompositör till detta stycke.

På handskriften D, Albert Gilles mästerliga orkesterarrangemang av *På Madagaskar*, kan här inte gås in i detalj. Helt tydligt är, att han utgått från A, varför D i allt väsentligt är identisk med denna, förutom att pianosatsen är utbytt mot orkestersats. Den senares förhållande till den förra skulle behöva behandlas i åtminstone en egen artikel.

För att sammanfatta: originalversionen av *På Madagaskar*, alltså den version som framfördes vid uruppförandet den 2 april 1870, är inte identisk med det tryck från 1870, som tidigare ansetts presentera originalversionen. Eftersom texten redan i det närmast följande trycket från 1880 (innehållande endast texten till sångerna) ändrats i riktning bort från originalet, ett tillstånd som kvarstod och utökades med i det närmast varje nytt tryck, återfinns originalversionen inte i något tryck. För att återskapa densamma måste vi därför gå tillbaka till de äldsta handskrifterna, till Montgomery-Cederhjelmns originalmanuskript (α) samt till den äldsta nothandskriften (A) som sannolikt skrivits av August Forssman. Den förra kan på goda grunder antas vara det exemplar från vilket Forssman och Kull utgick då de komponerade musiken. Under arbetets gång gjordes vissa textförändringar till melodierna, vilka delvis infördes i α, men som i sin helhet endast återfinns i A. Enda möjligheten att restaurera texten från 1870 års uruppförande är därför, att följa den talade dialogen sådan den finns i α, och hämta texten till melodierna från A.

Denna restaurerade text används vid uppsättningen 1997, såväl för skivinspelningen som för de sceniska framförandena på Uppsala Stadsteater. Förhoppningsvis kan den också omsider utkomma av trycket.

August Forssman använde Guttaperchas *Romans* ("Vill till Bulbuls sång du lyssna...") i frieriet till sin fästmo.

Nothänvisningar

- ¹ Dagens Nyheter 10/2 1911. Själva föreställningarna ägde rum 11–15/2 med uppehåll den 12 för Gustaf Frödings begravning.
- ² Beskrivet i det brev från Axel Borg som citeras i S. Larsson, "«Mohren» och «Madagaskar» – två klassiska spex", Örebro Dagblad 9/2 1935. Detta brev innehåller emellertid ingen datering av *På Madagaskars* tillkomst.
- ³ Identifieringen av de olika händerna har här liksom i det följande gjorts genom jämförelse med samtida signerade skriftprov (brev, manuskript) av Hugo Montgomery-Cederhjelm, August Forssman och Anton Kull.
- ⁴ Tex. utgick Albert Gille från A då han 1906–07 skrev sitt orkesterarrangemang av musiken; detta visas av det faktum, att Gilles partitur återger texten till melodierna sådan den ter sig i A, medan det tryckta manuskript som framställdes till uppsättningen 1907 innehåller flera modifieringar av texten.
- ⁵ Första delen av Rapps Kupletter har beteckningen 144 på fjärdedelen och det följande allegrot 168 på fjärdedelen; Rapps och A la Bonneheurs Visa har från början 150 på åttondelen och 150 på halvnoten i allegro vivace-partiet; Guttaperchas *Romans* har 104 på åttondelen; A la Bonneheurs Rondo saknar annan tempobeteckning än "allegretto".

Avlidna landsmän

I nedanstående lista över de landsmän, som avlidit under året finns säkert vissa luckor, trots den hjälp redaktören fått av minnesgoda och uppmärksamma medarbetare. Av de nedanstående var Henry Allard, Sylvia Boström, Märtha Elvers-Hulth, Anna Larsson, Ulla Lindgren, Uno Murray, Gunnar Rosenqvist, Brita Sallin och Sven G Svensson medlemmar i Seniorföreningen.

Död	Inskr	Född
18/9 1995 Boström, Sylvia	1954 docent, Örebro	8/5 1931
2/4 1996 Teijler, Börje	1941 stadsbibl., Hallstahammar	25/2 1921
6/4 1996 Ellwyn, Ola	1936 advokat, Stockholm	9/12 1917
10/5 1996 Murray, Uno	1936 läkare, Bromma	2/1 1905
18/5 1996 Rynander (Andersson), Sixten	1922 advokat, Eskilstuna	26/11 1903
20/6 1996 Hansson, Holger	1950 enhetschef, Stockholm	27/9 1931
10/7 1996 Blomberg, Carl Gustaf	1933 musciintend., Nyköping	9/6 1914
23/7 1996 Johnell, Hans	1950 överläkare, Visby	12/11 1930
20/10 1996 Norberg, Dag	1929 univ.rektor, Stockholm (Hedersledamot 1967)	31/7 1909
23/10 1996 Allard, Henry	– talman, Örebro (Hedersledamot 1969)	21/11 1911
9/12 1996 Lindgren, Ulla, f. Larsson	1939 fru, Danderyd	15/5 1918
24/12 1996 Kjellberg, Olof	1947 avdeln.dir., Stockholm	9/7 1928
– /1 1997 Sallin, Britta-Stina, f. Blom	1944 lärare, Uppsala	23/6 1920
19/2 1997 Rosenqvist, Gunnar	1934 chefsåklagare, Uppsala	30/4 1914
21/2 1997 Elvers-Hulth, Märta	1924 bibliotekarie, Stockholm	12/3 1906
26/2 1997 Svensson, Sven G	1938 direktör, fil. dr, Uppsala (Hedersledamot 1966)	29/9 1919
7/3 1997 Larsson, Anna	1940 docent, Uppsala	22/7 1922

In memoriam

Tal till Sven G. Svensons minne vid "en stunds samvaro" på Södermanlands-Nerikes nation fredagen den 21 mars 1997

Många har vid det här laget vittnat om, att Sven G:s ledarskap framför allt byggde på hans enastående förmåga att uppmuntra och få sina medarbetare att tro på sig själva. Jag kan försäkra att jag inte skulle drömma om att ta till orda inför denna församling, om jag inte kunde tänka tillbaka på många tillfällen i livet då jag känt Svens stöd och uppmuntran.

Utgångspunkten för vad jag har att säga är en iakttagelse som jag ofta tycker mig ha fått bekräftad: en människa som talar om någon annan säger ofta något väsentligt om sig själv, om sina ideal, om sitt sätt att uppleva livet och verkligheten. För att beskriva Sven kommer jag därför att utgå från några citat av vad han själv sagt om Ulf Peder Olrog och Rutger Sernander.

Svens bok "Ulf Peder Olrog i Uppsala" kom ut 1982. Det är en alltigenom ljus bok. Trots den sorg Sven kände inför vännens död är boken skriven i en smittande stämning, som det gör gott att idag ta till sig. Det som Sven säger om sin vän gäller självklart även för honom själv, att det knappast går att överskatta nationens och nationsmiljöns betydelse för hans utveckling. "Vi bodde där. Vi umgicks dagligen där..." Sven summerar: "Ulf Peder var lycklig i Uppsala – jag upprepar det. Hur var det Hemingway kallade sin tid i 1920-talets Paris? 'En fest för livet.' Det känns som en bra rubrik också för krigsåren i Uppsala och samvaron med Ulf." Vi som hade turen att vara samtida med Sven och Ulf Peder tar gärna till oss den rubriken, även om vi väl inte som Sven kan tala om "ett åttaårigt dundrande kalas", som slutade 1946.

Desto lyckligare är vi över att Sven G. kom tillbaka till Uppsala och gjorde vad ingen annan kunde ha gjort bättre: samlade sörmland-närkingar av alla årgångar genom att återupprätta Veteranföreningen, snart omdöpt till Seniorföreningen.

Den renässansen är väl dokumenterad. Svens upprop i Majhälsningen (nr 46, 1973) är ett retoriskt mästerverk. Han ställer frågan: "Varför bör Du bli medlem i Veteranföreningen?" och svarar själv: "Först och främst för Ditt eget höga nöjes skull! ... Har Du inte ofta förargat Dig på Dig själv och på Din slöhet att inte hålla de gamla kontakterna vid liv? ... då Du till äventyrs uppsöker nationen, vid majmiddag eller gåsmiddag, får Du också tillfälle att träffa de nu aktiva landsmännen. ... För mig har det nästan varje gång varit en dryck ur ungdomskällan och en försvarlig klunk dessutom."

Det hade inte varit Sven, om han inte hade slutat med att berätta en historia, "en sann berättelse ur livet". Det gällde ju att få till en slagkraftig avslutning på uppropet, att motivera behovet att få ekonomi i företaget. Alltnog, en sommar i mitten av 40-talet hade Sven stannat kvar i Uppsala för att vara flitig. Nationen var stängd och tillbommad. En dag när han kom ner från tornrummet där han bodde, stod en liten sirlig herre nere vid baktrappan och knackade på. Det visade sig vara en landsman, pensionerad läroverksadjunkt från Karlstad, inskriven i nationen 1877, examinerad och avflyttad 1887. "Framför mig stod alltså en spänstig 90-åring, som med ett älskvärt leende frågade om han möjligen fick se på nationshuset. Det var ju inte byggt när han lämnade staden! Naturligtvis fick han det. ... Efter avslutad visning tog den gamle mannen upp sin smålandspung, halade upp en blank tvåkrona och ytttrade de minnesvärda orden: 'Tack, min unge vän! Gör Dig nu en glad afton! Men drick inte för mycket punsch!' Det var första gången jag i ett blixtnabbt ögonblick fattade vad penningvärdesförsäkring innebär. – Nå, vad är nu sensmoralen i denna berättelse? Säg det. Välj själv!"

Uppropet är ett skrivet dokument men nog kan vi väl höra eller ana, hur det skulle ha låtit, om han själv muntligen hade berättat historien.

Vi har hittills endast begrundat uttalanden av Sven på äldre dagar. Jag tänker sluta med att citera avsnitt ur hans tal vid Rutger Sernanders bår den 2 november 1944. Sven hade då nyss fyllt 25 år. Ordalagen är sådana, att det verkligen är svårt att tänka sig, att inte Sernander i mångt och mycket varit en idealgestalt för honom. Sedan Dick Helander förrättat jordfästningen uttrade Sven följande: "I mer än femtio år var Rutger Sernander den dominerande gestalten inom Södermanlands-Nerikes nation. För mer än 50 årgångar studentkamrater har han framstått som en den bästa bland vänner och kamrater. ... För oss unga förkroppsligade Rutger Sernander allt vad vi lärt oss i Uppsala och allt som vi där kommit att älska och värda. ... Ingen har som han väckt vår tillgivenhet, kärlek och djupaste tacksamhet! När vi idag ... bringar honom, vår oförliknerlige landsman och vän, vår sista hälsning, sker det med en tacksamhet som är större än vi förmå uttrycka."

Är inte detta vad vi idag känner?

Erik Rankka

Sven G Svenson torde vara väl känd av många generationer av sörmland-närkingar, men det kan ändå vara motiverat med en kort presentation. Sven föddes i Eskilstuna 1919 och tog där studentexamen. Han kom till Uppsala och nationen 1940. Där innehade han ett flertal ämbeten, främst som Förste kurator vt-ht 1944. På nationen träffade han även sin blivande hustru Margareta Carlsten från Nyköping. 1953 blev han fil.dr i historia men hade redan 1951 börjat arbeta som VD i Sparfrämjandet. Åren 1963–1979 uppehöll han samma befattning i Svenska sparbanksföreningen, där han gjorde stora insatser för att samla den splittrade sparbanksrörelsen och anpassa den till en ny tids krav. Han var aktiv i många sammanhang med uppsalaanknytning. 1950–51 var

han stormästare i Juvenalorden och kom tidigt med även i OD, där han efter återkomsten till Uppsala blev hederspresident. Han blev hederledamot vid nationen 1966, samtidigt med Ulf Peder Olrog. Som framgått ovan tog han 1973 initiativ till att blåsa nytt liv i veteranföreningen vid nationen och var även i några år därefter dess ordförande. Tiden i Uppsala efter 1979 blev en produktiv tid för Sven G. Redan tidigare (1950) hade han beskrivit Studentens klang och jubeltid. Från Juntan till skandinavismen (i Uppsalastudenten genom tiderna) och 1967 publicerade han en deckare Mord och lärda mödor. 1982 utgav han en bok om Ulf Peder Olrog och senare biografierna Gunnar Wennerberg (1986), Tre porträtt: Johan Nybom, Curry Treffenberg och Hugo Alfvén (1989) och Erland Hjörne (1994). Det sista som Sven G skrev var biografier över Rutger Sernander och Ulf Peder Olrog i den bok om Södermanlands-Nerikes 100-åriga nationshus, som kommer ut i vår. I oktober 1996 utkom släktkrönikan Läsning för barnbarn. Slutligen kan även nämnas att han varit en flitig medarbetare i Majhälsningen under årens lopp

Redaktören

Sylvia Boström

Sylvia Boström var född i Örebro 1931 och tog studentexamen där 1951. Hon skrevs in i Södermanlands-Nerikes nation ht 1954 och avlade fil lic-examen 1960. Hon disputerade 1976 vid Umeå universitet på en avhandling om läroboksspråk där hon också blev docent i nordiska språk.

Hon var tidigt aktiv på nationen och var ht 1960- vt 1961 Förste kurator, varefter hon några år var ledamot av förvaltningsdirektionen. Hon valdes till senior 1959 och var i början av 1960-talet en aktiv bidragsgivare till Majhälsningen. Hon var intresserad av internationellt studentarbete och hennes första uppdrag i nationen var som dess internationella sekreterare 1955-57. Hon blev även ordförande i Internationella studentklubben.

Sylvia Boström insats på nationen är framför allt förknippat med studentbostadsbyggandet. I stiftelsen Södermanlands-Nerikes Nations Studentbostäder var hon ledamot av styrelsen 1959-61 och dess sekreterare 1960. Vid byggandet av studentbostäderna i Triangeln lade hon ner mycken tid tillsammans med dåvarande inspektör Stig Claesson. Hon gifte sig senare med en av entreprenörerna och lämnade Uppsala. Men då var bygget redan klart.

Efter uppsalaåren fortsatte hennes akademiska karriär i Umeå. Sina kunskaper om läroboksspråk omsatte hon i en rad läroböcker i svenska språket och litteraturen. Hon ingick i en författargrupp som hon medverkade i till sin bortgång. De sista åren drabbades hon av en cancersjukdom och avled den 18 september 1995 i sin hemstad Örebro.

Åke Boström

Börje Teijler

Börje Teijler, som gick bort i Hallstahammar den 2 april 1996, innehade en mycket speciell position. Han var nämligen stadsbibliotekarie i en köping, eller åtminstone en f d köping innan kommunreformen förvandlade såväl städer som köpingar till kommuner.

Född i Örebro 1921 kom han följdenligt att gå i Karolinska läroverket, där han tog studenten vårterminen 1941 varefter han samma höst skrevs in som student vid Södermanlands-Nerikes nation. Här i Uppsala avlade han fil kand-examen 1945 och blev fil lic i litteraturhistoria 1953. Hans ämnesval förde honom in på biblioteksbanan. Han blev amanuens vid Chalmers tekniska högskolas bibliotek 1955 och därefter assistent vid stadsbiblioteken i Stockholm, Norrtälje och Norrköping, innan han 1958 återvände för att tjänstgöra i Uppsala. Längre varade dock inte denna uppsalasejour. 1959 kom han in på Statens biblioteksskola. Denna utbildning ledde till att han blev bibliotekarie i Hallstahammar och 1961 även stadsbibliotekarie där.

Som biblioteksman blev han Hallstahammar trogen och han fick även i uppdrag att skriva Hallstahammars historia. Under åren 1984-87 skildrade han i två band kommunens historia fram till 1722. Därefter sinade pengarna och de två följande delarna fram till Gustavianska tiden kom till hans besvikelse bara att föreligga i stencil.

Han släppte emellertid ej sitt gamla intresse för litteraturhistoria. 1977 utgav han en biografi över författarparet Agnes von Krusenstierna och David Spengler. Tolv år senare kom en bibliografi över vad en av hans favoritskaldar, Bo Setterlind, hade skrivit och vad som skrivits om honom. En annan skrift av hans hand, om Hörselfrämjandet i Västerås, 1975, hade väl snarast anknäpning till det handikapp hans själv besvärades av.

Börje Teijlers största insatser låg otvivelaktigt inom bibliografins område. Han sammanställde och utgav 1974-75 den ytterst innehållsrika men kanske något svåröverskådliga "Bibliographia Upsaliensis", som redovisar vad som från medeltid fram till 1974 skrivits om Uppsala samt uppsalaborna och dessas historia. Därefter gav han sig i kast med med ett ännu större arbete "Litteratur om Örebro län" som 1981-87 resulterade i tre band. Ända fram till 1992 fortsatte han att producera årliga supplement som inflöt i "Från Bergslag och bondebygd", Örebro läns museums årsskrift. Hans energi tycktes outtröttlig. Till Uppsalabibliografien lyckades han hitta mer än 13 000 böcker, uppsatser och tidningsartiklar som på ett eller annat sätt berörde hans objekt. För örebrobibliografien systematiserade han närmare 24 000 större eller mindre verk. Dessa arbeten innehåller myriader av uppgifter till forskarens och hembygdsentusiastens hjälp och ibland dessa även mängder av hänvisningar som den mindre rutinerade sökaren kanske aldrig skulle komma att tänka på.

Börje Teijlers hörselhandikapp kan väl ha gjort honom något isolerad, men när man rådfrågade honom möttes man alltid av en intresserad, vänlig och hjälpsam person, som med hög röst och stor noggrannhet redovisade vad han visste i ämnet – och som regel var hans kunskaper mycket omfattande och gedigna, inte minst då det gällde Örebro län och vad som skrivits om dess historia.

Lars Otto Berg

Från vår till vår

av Förste kurator Jan Silvergren

Efter att ha smält att man faktiskt kunde bli vald på 1 april och det faktum att den ökända ramsan uteblev efter att valresultatet tillkännagavs, insåg jag att jag skulle få förmånen att jobba på Den bästa av nationer under ett års tid. Samma glädje kände nog även Theresa Ekblom (Nyköping) som blev vald till tredje kurator och som skulle bli min kollega under året.

Samma landskap gav även nationen två nya klubbmästare, Hugo Barklund (Upplands-Väsby) och Karolina Leufvén (Falun), samt två nya restaurangvärdar, Anders Book (Enköping) och Sofia Ottosson (Nyköping).

Renovering och skyddsänglar

För att skynda på våren anordnades det en djungelkväll i puben med disco i Eskilstunarummet och personal från mörka djungeln. Naturligtvis var det en tryckande värme och fullt av palmer för att det skulle bli så genuint som möjligt. Med våren kom även ämbetsmannamiddagen där till och med kurators-spexet fick ett bejublat mottagande. Våren kom annars att präglas av renoveringen av Backmanska villan, som var i ett desperat behov av en ansiktslyftning, samt förberedelserna för utflyttningen ur nationshuset. Backmanska villans möbler flyttades till baracker i trädgården, vilken var den plats som våra Aktuelltredaktörer, Erik Ingelsson och Adam Fischer, också förvisades till. Med en omisskännelig redaktörshumor döptes snabbt den nya arbetsplatsen till "Barackmanska", så allt var nästan som vanligt.

Nationens teater gjorde ingen besviken denna vår heller vid sin årliga teateruppsättning på Skandiascenen. Med egenhändigt skrivet manus efter Susanne Ostens film *Skyddsängeln* bevisade de att S-Nerikes har en av Uppsalas absolut bästa nationsteatrar. Framgångarna fortsatte senare på våren när de satte upp två mindre föreställningar i puben respektive festsalen.

Vår med hembygdsresa

Valborg i Uppsala var sig lik med trädgården full av "champagnegaloppare" som underhölls av Hornboskopen i strålande solsken. Högtidslandskapet hölls enligt tradition i Stavenowska huset där stipendiet Einar Petris minne i form av en låda mousserande vin tilldelades tredje kurator Johanna Freed, som generöst bjöd med sig till högtidslandskapet. Sittningen på kvällen blev som vanligt ett försök att visa kusinerna från landet hur en riktig gasque går till.

Kransnedläggningen på Första maj bjöd också på strålande sol vilket var ett gott omen inför eftermiddagens majmiddag. Tyvärr mörknade det dock för klubbmästarbordet direkt efter skålen till Carl Carlsson Gyllenhielm. Knappt hade klubbmästarna hunnit sänka sina glas förrän klubbmästarbordet med dunder och brak samt porslin och glas föll i hop framför snopna ansikten. Dock var gästerna vid bordet närmast till höger blixtnabba, reste sig upp samtidigt och sade med glansen höjda: "Skål, klubbmästarbordet!". Gyllenhielm log nog i sin himmel. I alla fall mer än de gamla klubbmästarna.

Hembygdsresan den 4 maj gick detta år till Örebro i det traditionella samarrangemanget mellan nationen och dess seniorförening.

Efter att ett stort antal ämbetsmän valts på det tredje landskapet i maj var det dags för den internationella veckan med vårbalen som höjdpunkt. Det var en lysande fest som vanligt, där andre kurator Johannes Hylander avtackade Karin Eckered och Johanna Freed, vilkas kuratorsperioder snart var till ända. Vår vännation Nylands Nation i Helsingfors stod för den mest överraskande gåvan i form av en nationshamster (!) vid namn Ingvar. Det stackars djuret förstod inte att uppskatta en skrålade festsal utan fick en tillflyktsort på kuratorsexpeditionen. Dock förbarmade sig klubbmästarinna Olofsdotter över Ingvar som nu för tiden lever i all välmåga hos släktingar till henne. I inspektors frånvaro hölls det mycket lyckade tacktalet av hedersledamoten Harald Rydberg. Förste kurator Eckered talade om besvikelsen över att pojkarna nu för tiden kunde hyra en professionell serenadgrupp för framförande. Kanske var det därför hon själv deltog i firandet av Svenska flaggans dag på Skansen och inte bara skickade fanbärare Carl Löfvenborg. Dock verkade det inte vara tillräckligt med kurator och fanbärare, utan även klubbmästarinnan deltog tillsammans med Hornboskopen, som gjorde en enorm succé! Lika uppskattad var stipendiatresan till vår vännation Burschenschaft Arminia i Marburg, dit Fredric Hammarström och Mårten Sandmark åkte som nationens representanter.

Karin Möller och Johan Södergren vid djungelkväll på Puben.

Utflyttning med transvestiter

Inför sommaren arbetades det febrilt med att planera den stora utflyttningen ur nationshuset. Lista efter lista sprutade ut från kuratorsexpeditionen med namn på inventarier som skulle ha någon plats det närmaste halvåret. Platsbristen löste sig när det visade sig att Göran Ågerup, ledamot i förvaltningsdirektionen, hade tomma lagerlokaler i Järlåsa. I början av juni gick den stora utflyttningsveckan av stapeln i strålände solsken. Flyttbilar hyrdes och fylldes snabbt för vidare transport till Järlåsa. Allt kunde dock inte ställas i Järlåsa utan även containrarna i trädgården fylldes tillsammans med sammanträdesrummet i Stavenowska huset. Tavlorna togs ner och fotograferades innan de och de antika möblerna transporterades med Stadsbudskontoret till deras förvaringslokaler och Värdesäkringar.

Den största utmaningen blev dock att tömma matkylarna och den så kallade "bunkern", som inhyser nationens dryckesförråd. Restaurangvärdarna Joakim Kreutz och Mårten Sandmark ansvarade för denna del av utflyttningen genom att varje kväll i veckan ordna sexa med olika teman för dem som hade jobbat under dagarna. En av de mer minnesvärda dagarna var när nationsträdgården plötsligt fylldes av vacker julmusik och de olika träden pyntades med glitter, tomtar och julgransljus för att jul temat skulle komma till sin rätt. Förutom raggar- och Indiana Jones-tema kunde landsmännen till sin förfäran även beskåda den blivande förste kuratorn och sittande andre kuratorn iförda kvinnokläder under transvestitkvällen. Veckan avslutades med en hejdun-

Våra spexare vann Slaget om Vättern.

drande sittning i gruppstudierummet i Stavenowska huset. En mycket arbetsam, men rolig, vecka var till ända och med facit i hand så lyckades vi tömma nationshuset, men förlorade slaget mot tanken med öl.

Blodproppsrevolution och stockholmare

Under sommaren var det ovanligt lugnt i nationskvarteret eftersom den sedvanliga sommarrestaurangen av naturliga skäl uteblev. Så medan nationshuset omgärdades av ett grönt skynke och byggdamm tog södermanland-nerikingarna sin tillflykt till Smålands nations Club Dacke, vars personal till största delen bestod av s-nerikningar i exil. Dessvärre befann även jag mig i exil när jag skulle tillträda mitt ämbete den 1 juli, närmare bestämt på Akademiska sjukhuset till följd av en blodpropp (!) i benet. Läkarna höll inte på att släppa iväg mig på revolutionsgasquen när de fick höra vad jag skulle syssla med under ett år framåt! Nåväl, en vecka av mitt liv kunde jag väl ge dem när jag hade ett helt år att se fram emot på nationen.

Revolutionsgasquen förlades detta år till Dalby hembygdsgård i den uppländska idyllen. Det var en strålände fest där Hornboskapen i vanlig ordning fick en ny och fräsch musikanföreläsare, denna gång vid namn Jakob Sundmark. Dennes entré ur en konstgjord tårta är något av de mest spektakulära som setts på en revolutionsgasque. Den efterföljande dansen och festen förlades till Club Dacke som höll öppet denna dag för revolutionens skull.

När Backmanska villan väl blev färdigrenoverad i slutet av juli anordnades det taklagsfest för byggarna, innan det var dags att flytta över kuratorsexpeditionen pick och pack till Uppsalas äldsta trähus. Trots att det var lågt i tak och lite trångt så fann vi oss väl till rätta.

Vid höstens inskrivning kunde man räkna ca 250 nya medlemmar, vilket är mindre än vanligt. Men å andra sidan så tappade vi av naturliga skäl många internationella studenter som i vanliga fall söker sig till vår nation. Receptionsmottagning blev det i alla fall med sedvanlig nationsinformation i universitetshuset och guidad rundvandring i omgivningarna. Årtsoppan och pannkakan med tillhörande dryck inmundigades i Östgöta nations festsal.

Den tappra skaran av ämbetsmän var dock lika stor som vanligt och dessa begav sig som traditionen bjuder i väg på ämbetsmannakongress för uppladdning. Denna höst var resans mål Skälvik i Stockholms skärgård. Resultatet efter diskussioner blev att klubbverket skulle driva ett kafé i Backmanska villan på kvällarna, där medlemmar skulle kunna sitta och plugga och köpa en kopp kaffe och smörgås. Under dagtid sköttes ruljangsen av pubvärdarna. Ett mer omstritt förslag från kuratelet var att klubbverket skulle jobba även på Stockholms nation på tisdagarna när de hade dans i stället för oss. Det pliktrogna klubbverket gick med på detta mot att våra medlemmar fick gå in gratis på dessa tisdagsdanser. Dessutom fick även Hornboskapen och kören öva gratis på Stockholms. En gratis resa blev det också för stipendiaterna Peter Axelsson och Joakim Kreutz till Studentföreningen i Köpenhamn i nationens färger.

De mest välbesökta aktiviteterna på nationen blev dock helgfikat och torsdagsärtorna som hade fullt nästa varenda gång, vilket inte berodde på de fåta-

liga platserna utan på den mysiga miljön samt de goda smörgåsarna och väff-lorna. Naturligtvis levde även T-träffen kvar med sin årliga kräftska som första tillställning. Med tanke på den något osäkra väderleken valde programvärd Erik Lardenäs att ännu en gång återknyta samarbetet med Smålands nation, varför man kunde höra en mängd s-närkingska snapsvisor ljuda från Smålands denna afton i slutet av augusti. Även om deltagandet var skralt på tisdagarna under hösten så blev Hornboskapens bayerska afton på Stockholms nation och besöket av vänsterpartiets Hanna Zetterberg några av höjdpunkterna.

Södermanlands-Nerikes in exilio

Hösterterminens första stora begivenhet var releasepartyt för den nya sångboken. Platsen var Kalmar nation där de s-närkingska visorna säkert fortfarande ekar från väggarna. Riktigt alla sånger hanns inte med, men däremot hade vi en grundlig genomgång av snapsvisekapitlet.

Recentiorsgasquen i september kom att arrangeras tillsammans med Göteborgs nation. Till och med recentiorsspelet var en underbar symbios med temat Romeo och Julia. Naturligtvis spelades Romeo av en södermanlands-neriking. Gasquen blev en succé där södermanlands-nerikingska och göteborgska traditioner blev en sällsynt lyckad kombination. Kanske berodde det på att 80 % av de närvarande kom från Södermanlands-Nerikes nation (!) Från nationen kom även Hornboskapen som kvällen till ära hade Elvis med sig.

Katedralskolans aula fick tjäna som plats för hösterterminens första landskap där den omfattande stadgerevisionen klubbades igenom. Förändringarna var mest av språklig och kosmetisk natur vilket dock inte hindrade att landskapet blev rekordlångt med sina tre och en halv timma – utan paus! Dock tog inte valet av ny hedersledamot i Göran Ågerup mycket tid i anspråk, då valet var mycket lätt efter allt han gjort för nationen. Bättre och billigare blev det andra landskapet på Stockholms nation dit fler medlemmar hittade i oktobermörkret. Ny andre kurator skulle väljas och efter en jämn kamp stod det klart att nationens näste ekonomiansvarige skulle heta PerTorsten Fredriksson och komma från Oxelösund. Nya restaurangvärdar blev Michell Julin (Örebro) och Peter Axelsson (Nyköping), medan de nya klubbmästarna lystrade till namnen Carl Löfvenborg (Nyköping) och Charlotta Leijonhufvud (Stora Mellösa).

De sittande klubbmästarnas stora problem under hösten blev att hitta lokal till de olika gasquerna. Allt tal – även om det förekom – att ställa in olika fester blev en omöjlighet då traditionen vägde tyngre. Därför riktades blickarna åter igen mot huvudstadens adept, då det blev dags för herrmiddag med frack. Tyvärr var uppslutningen från S-Nerikes något tunn vilket dock glädde oss som var där, då det fanns en servitris per två herrar. Den södermanlands-nerikingska traditionen på herrmiddagar att skicka snapsar med kryptiska meddelanden anammades alltför snabbt av stockholmarna, varför servitriserna till slut var tvungna att bryta tilltaget då de fruktade att ingen skulle överleva huvudrätten. Då de uppenbarligen underskattade oss kunde vi avnjuta hela kvällen under uppässning av de vackra damerna.

Sörmland-Närke kör pryder Stockholms nation.

Den traditionella kransnedläggningen på nationsgravarna på Alla helgons dag förrättades av tredje kurator, då jag och andre kurator Johannes Hylander begav oss österut för att närvara vid Nylands Nations årliga Gäddfest för att dämpa besvikelsen över att nationshuset inte var färdigt till den 1 november, som man först optimistiskt hade trott.

Stockholmsrap och inflyttning

Då traditionen att ha en gåsmiddag är viktigare än var man har den, så kunde vi även denna novembermånad fira Märten. Tacksamt tog vi även denna gång plats på Stockholms nation i deras gamla festsal, medan de själva satt i den nya. Det pågick alltså två separata gåsmiddagar i samma nationshus, vilket måste vara unikt! Det var tyvärr synd bara att vi blev tvungna att ta vår mat från en cateringfirma, eftersom köket var för litet för alla dessa gäster. Många uppskattande tankar gick till vår restauratör Hermann Fricke denna kväll efter att ha smakat på alternativet till svartsoppa. Kvällens succé kom nationskören under ledning av Josef Åhman att stå för. Med rädsla för att våldföra sig på nationens heliga snapsvisa Stridsvind så framförde de den ändå i en "rap"-version som fick taket att lyfta av alla ovationer. Denna begivenhet missade Fredrik Lehmann och Mattias Sundholm som var på stipendieresa till den estniska vännationen Korp! Ugala i Tartu.

Då Backmanska villan i sig skulle räcka till en hel kulturdag, kom årets kulturhändelse att förläggas dit. Programvärdarna Åsa Löfgren och Camilla Bohlin hade engagerat bland annat Hornboskapen, nationsteatern, trubadurer och poesiuppläsare för att ge helgfikabesökarna och andra intresserade kultur på en mycket lyckad kulturdag den 17 november. Även seniorföreningens års-

En sextett ur Hornboskapen bidrar till kulturpropagandan.

möte förlades till Backmanska där fiket intogs, innan man gick över till Stavenowska huset för själva mötet. Efter avslutat möte blev det rundvandring i det nästan färdigrenoverade huset.

Den årliga spextävlingen Slaget om Vättern mellan Smålands, Östgöta, Västgöta och Södermanlands-Nerikes förlades detta år till Smålands nation, eftersom de nesligt tog hem segern framför näsan på oss förra året. En kall novemberkväll tågade vi därför över till grannen med retorikkungen Hannes Edvarsson, bravursångarna Emil Nordh och Jenny Holm samt en superspexgrupp under spexdirektör Anders Wallenstens ledning, i bagaget. Segern var förstas given och den åtråvärda punschpokalen var åter i nationens ägo, som sig bör.

Efter att även ha haft det tredje landskapet i exil blev kraven alltmer högljudda att vi måste få flytta in till Luciagasquen. Intendent Håkan Gauffin, som var den som övervakade hela restaureringen åt nationen, ansattes hårt av frågor om när vi skulle kunna flytta in. Tack vare att Håkan kom överens med byggföretaget kunde vi börja flytta in två (!) dagar före gasquen, trots att slutbesiktningen ännu inte var klar. Paniken spred sig huruvida vi verkligen skulle hinna, men tack vare frivilliga landsmän och landsmaninnor flyttades det som aldrig förr. Ett par timmar före sittningen var allt klart och Luciagasquen blev årets bästa sittning och fest enligt många. Om inte annat för att inspektör Leif Lewin var i sitt esse vid tacktalet. S-N Gilles stipendium Årets södermanlandneriking tilldelades Agneta Björnsjö, som tillsammans med Claes Andersson och Johanna Fred även drev julrestaurangen med bravur.

Hösten blev annars kulturbärarnas termin då nationsteatern blev vald till Uppsalas bästa och Aktuellt blev bästa nationstidning. Ett stort tack förtjänar Stockholms nation som under den gångna hösten lät oss utnyttja sina lokaler gratis. I gengäld kom de att få gå in gratis på Antitequet® under våren.

Jubileumsvår med rymd

Våren startade med en försenad ämbetsmannamiddag för höstens äbetsmän, innan nationen kunde välkomna nästan 400 recentiorer. Lika många kom dock inte på recentiorsmottagningen och recentiorsgasquen, vilket kanske var tur med tanke på vårt nyrenoverade nationshus. Jubileum firade även IF Trikadien och kören i februari med sina 35 respektive 20 år. Ämbetsmännen begav sig denna termin till Barnens ö på kongress och det första landskapet för våren gav en ny hedersledamot – Ann-Cathrine Haglund – blivande landshövding i Uppsala.

Gyllenhielmsgasquen i mars lockade förvånansvärt få med endast 50 sittande gäster. Stämningen var det dock inget fel på och när dansen började strömmade människor till. Kanske berodde det låga antalet på att elever från Grythyttan gästkokat på fredagsmiddagen dagen före. Med så mycket god mat i magen var det svårt att komma upp dagen efter. Damsupén med temat rymden blev däremot som vanligt fullsatt, så herrarna hade fullt upp att göra alla damer till lags. Fru inspektör, Barbro Lewin, höll ett strålande tal där hon delade med sig av sin erfarenhet när det gäller mäns mentalitet.

Då nationens proinspektorspar, Lennart och Kerstin Åqvist, avgick vid årsskiftet, passade nationen på att avtacka dem vid ämbetsmannamiddagen bland nationens aktiva, där Lennart alltid hört hemma. Ämbetsmannamiddagens mest kritiska punkt är annars alla kuratorers gissel – kuratorsspexet. Vårens äbetsmän var dock en mycket tacksam publik, vilket gjorde att vi kom undan utan glåpord.

När nu andra landskapet står för dörren och min efterträdare skall väljas inser man hur snabbt året gått. Jag är dock tacksam över att få varit förste kurator under en sådan omvälvande tid med förändringar och renoweringar. Fredagsmiddags- och söndagsmiddagsvärdarna heter numera hovmästare och bordsservering har införts på tisdagar, lördagar och söndagar. "På Madagaskar"-uppsättningen repeteras för fullt och en CD-skiva med musiken har spelats in. Jag kommer aldrig att glömma alla fester, sammanträden, expeditionstider och framför allt alla de äbetsmän och medlemmar jag har fått arbeta med och träffa under detta år. Nu återstår det bara ett par månader innan man är en av många före detta Förste kuratorer som arbetat i detta vackra nationshus, men säkerligen kommer vackrare kuratorer att arbeta i detta första nationshus under minst hundra år till!

Nationens ekonomi 1996

Av Andre kurator Johannes Hylander

Under 1996 har nationens ekonomi fått utstå törnar från alltför många håll. Ett negativt resultat på ungefär en halv miljon tillhör inte vanligheterna i vår nations historia. Lyckligtvis tillhör det inte heller vanligheterna att nationshuset stängs för totalrenovering. Problemen började dock torna upp sig långt innan det första spadtaget togs. Vår vanligtvis så framgångsrika mjölkossa till restaurang sviktade under våren i popularitet bland uppsalastudenterna och våra tidigare så givmilda leverantörer höll allt hårdare i penningpungar och ölfaskor. I likhet med 1995 arrangerades en SNart-vecka i puben under vilken alla jobbade gratis, vilket gav insamlingen 48 000 välbehövliga kronor. Även eftermiddagsfikat gav under våren intäkter till insamlingen liksom bidrag från alla generösa nationsmedlemmar och föreningar.

Det mycket goda resultat som nationen presterade under 1995 gav utrymme för stora och mer än välkomna investeringar. Nya bord inhandlades till både pub och festsal och den nya sångboken trycktes med tillhörande lyx-bilaga. Det överpris på 630 kronor som förste kurator Jan Silvergren fick betala för bok nummer 1 vid auktionen av de 25 första sångböckerna kom deltagarna i sångboksfesten väl till godo i form av både snaps och punsch – ”sångböcker kräva dessa drycker.” Nationens herrar kunde med hjälp av de nyinköpta slipsklämmorna glädjas åt att slippa doppa slipsen i soppan på majmiddagen. Dessutom sparade nationen in ett par timmars väntetid på varje nummer av Aktuellt genom att ersätta redaktörernas gamla långsamma dator och avpolltera den till undertecknad. För att ytterligare effektivisera inhandlades inför återinvigningen av nationshuset nya kassaapparater till den övre baren och drinkbaren i puben. Även en ny stereo inköptes för att bättre sprida ljudet i Örebrorummet samt för att ge dem som hellre frekventerade den nya övre baren någonting att lyssna på.

Eftersom restaureringen av nationshuset drog ut på tiden passerade en del av nationens öllager sitt bäst-före-datum. Vid hot om kassering av denna öl strömmade massorna, med Hornboskapen i spetsen, till nationens bunker för att villigt erbjuda sin hjälp med problemet.

Förseeningen av nationshusets iordningställande var en bidragande orsak till det negativa resultatet. Café Backmans höga mysfaktor och goda smörgåsar i all ära, men någon stor inkomstbringare var de knappast. Samtidigt var de administrativa kostnaderna nästan lika höga som vanligt, vilket innebar ytterligare avbräck i ekonomin. Till detta kom de kostnader som var direkt förknippade med vår exil, i form av hyra av lagerutrymme för tavlor och de gustavianska möblerna, samt transport av dessa. Utan frikostig hjälp med

lagerutrymme från Göran Ågerup hade dock dessa kostnader blivit flerfaldigt högre.

Ekonomin har emellertid inte bara varit ett sorgebarn. Vi har kunnat glädja oss åt nationens nya inkassoverksamhet i form av vår eminenta sekreterare Anneli, som har tagit ett stort ansvar för att återkräva förfallna handlån. Varje gång ett förfallet handlån betalades under året sken hon upp som en sol och kastade sig raskt över nya påminnelserlappar. Under 1996 löpte nationens avtal med huvudleverantören Pripps ut vilket resulterade i nya förhandlingar om avtalets innehåll. För att försäkra nationen om bästa möjliga avtal erbjöds även ett antal andra bryggerier att delta i anbudsförandet. Efter ett flertal möten med de olika bryggerierna fann jag och tredje kurator Theresa Ekblom att Falcon gått segrande ur striden och att detta bryggeri således skulle bli nationens samarbetspartner under de kommande tre åren.

Resultatet för 1996 kanske är nationens sämsta någonsin, men vår soliditet har byggts upp av gott ekonomiskt sinne och goda resultat sedan generationer tillbaka, vilket gör att vi trots allt kan se med tillförsikt på framtiden.

Jag kan inte nog tacka alla dem som har haft förtroende och gjort det möjligt för en icke-ekonom som jag att förvalta nationens ekonomiska frågor. Ni har givit mig tusenfalt mer än vad jag någonsin kan återgälda. Må post-it lapparnas tid aldrig vara förbi. Tack för mig!

Nationsföreningar

IF Trikadlen

Ordförande: Anders Lündin
Sekreterare: Björn Kullinger

HB:s Vänner

Ordförande: Lennart Åqvist
Sekreterare: Olle Nordberg

Wasaloppsorden

Ordförande: Sten Åkerlund
Sekreterare: Ulf Johansson

Vännerna från Nyköping

Ordförande: Åsa Löfgren
Sekreterare: Peter Axelsson

Södertälje förening, Telge Tokar

Ordförande: Jacob Stening
Sekreterare: Björn Grinder

Vännerna från V Sörmland

Ordförande: Simon Lindblom
Sekreterare: Alexandra Andersson

Vi från Stan

Ordförande: Annika Söderman
Ordförande: Gösta Dreifeldt

Strängnäs-föreningen

Sekreterare: Jonas Landström
Ordförande: Anders Björkwall

Kamraterna från Örebro:

Ordförande: Lasse Hellberg
Sekreterare: Mattias Axelsson

Torshälla Eskilstuna Kamratförening:

Ordförande: Mattias Berglund
Sekreterare: Mats Borg

Nynäshamns lokalförening:

Ordförande: Erik Ingelsson
Sekreterare: Edvard Svedberg

HB:s Musikansförare:

Ordförande: Karin Eckerod
Sekreterare: Thomas Pettersson

HB:s Anförare:

SNQFC:

SISN:

Nationens ämbetsmän och nämnder under läsåret 1995–1996

Inspektor:	Prof. Leif Lewin	
Proinspektor:	Doc. Lennart Åqvist	
Förste Kurator:	Fil.stud. Karin Eckered	
Andre Kurator:	Fil.stud. Agneta Björnsjö	Ht-95
	Fil.stud. Johannes Hylander	Vt-96
Tredje Kurator:	Fil.stud. Johanna Freed	
Skattmästare:	Jur.kand. Gunnar Ekman	
Bibliotekarie:	Fil.stud. Sara Järlgren	
Klubbmästare:	Fil.stud. Theresa Ekblom	Ht-95
	Fil.stud. Jan Silvergren	HT-95
	Jur.stud. Emil Nordh	VT-96
	Fil.stud. Sofia Olofsdotter	VT-96
Utskänknings- föreståndare:	Restauratör Hermann Fricke	
Musikanföreläsnings- föreläsare:	Med.stud. Erik Ingelsson	
Sångföreläsare:	Fil.stud. Johannes Hylander	HT-95
	Fil.stud. Johanna Bernsel	VT-96
Krönikör:	Fil.stud. Johanna Bernsel	HT-95
	Fil.stud. Annika Söderman	VT-96
Nationsfotograf:	Fil.stud. Sofia Olofsdotter	HT-95
	Fil.stud. Karin Möller	VT-96
Kårmarskalk:	Fil.stud. Lotta Lindgren	HT-95
	Fil.stud. Daniel Johansson	VT-96
1:e Fanbärare:	Fil.stud. Daniel Johansson	HT-95
	Jur.stud. Gustaf Lind	VT-96
2:e Fanbärare:	Jur.stud. Gustaf Lind	HT-95
	Fil.stud. Mads Lundgaard	VT-96
HB:s anförare:	Fil.stud. Edvard Svedberg	
Redaktör:	Fil.stud. Martin Hammarström	HT-95
	Fil.stud. Adam Fischer	
	Fil.stud. Erik Ingelsson	VT-96
Internationell Sekreterare:	Fil.stud. Dan Eliasson	
	Fil.stud. Peter Bengtsson	HT-95
	Fil.stud. Fredrik Bengtsson	VT-96
Nämndsekreterare:	Teol.stud. Marcus Willén	HT-95
	Fil.stud. Lars Gamfeldt	VT-96
Stipendiesekreterare:	Med.stud. Erik Norrman	
Recentiorsföreläsare:	Fil.stud. Rolf Svenlén	HT-95
	Fil.stud. Åsa Löfgren	
	Fil.stud. Mattias Johansson	VT-96

Programsekreterare:	Fil.stud. Birgitta Isaksson	HT-95
	Fil.stud. Charlotta Leijonhufvud	VT-96
Teaterdirektör:	Fil.stud. Walter Thyselius	
Spexdirektör:	Fil.stud. Mårten Sandmark	HT-95
	Med.stud. Anders Wallensten	VT-96
PR-förman:	Fil.stud. Theresa Ekblom	VT-96
Tisdagsvärdar:	Teol.stud. Lisa Lundin	HT-95
	Fil.stud. Jokim Kreutz	HT-95
	Fil.stud. Sophia Hemstad	VT-96
	Fil.stud. Malin Persson	VT-96
Torsdagsvärdar:	Fil.stud. Åsa Kling	HT-95
	Fil.stud. Jenny Haraldsson	HT-95
	Fil.stud. Katarina Ahlesten	VT-96
	Jur.stud. Erik Lardenäs	VT-96
Restaurangvärdar:	Fil.stud. Åsa Nilsson	HT-95
	Jur.stud. Claes Andersson	HT-95
	Fil.stud. Mårten Sandmark	VT-96
	Fil.stud. Joakim Kreutz	VT-96
Helgkaffevärdar:	Fil.stud. Lina Leufvén	HT-95
	Fil.stud. Sigrid Hedin	HT-95
	Fil.stud. Sofia Ottosson	HT-95
	Fil.stud. Hemming Lindell	HT-95
	Fil.stud. Michell Julin	VT-96
	Fil.stud. Thomas Andersson	VT-96
	Fil.stud. Susanne Grenmark	VT-96
	Fil.stud. Katarina Zeidler	VT-96
Söndagmiddagsvärdar:	Fil.stud. Anne Örtegren	HT-95
	Fil.stud. Andreas Hartzell	HT-95
	Fil.stud. Jenny Haraldsson	VT-96
	Fil.stud. Jonas Landström	VT-96
Fredagmiddagsvärdar:	Fil.stud. Kristin Lindgre	HT-95
	Fil.stud. Tobias Adolfson	HT-95
	Fil.stud. Lina Leufvén	VT-96
	Fil.stud. Sofia Ottosson	VT-96
Idrottsförman:	Fil.stud. Birgitta Schulze	HT-95
	Fil.stud. Lovisa Larsson	VT-96
Närradioföreläsare:	Fil.stud. Lisa Möller	HT-95
	Fil.stud. Annika Söderman	HT-95
	Fil.stud. Eva Broberg	VT-96
	Fil.stud. Peter Axelsson	VT-96
Filmföreläsare:	Fil.stud. Eva Broberg	HT-95
	Fil.stud. Agnes Fischer	VT-96
Arkivarie:	Jur.kand. Ulf Nilsson	
	Fil.stud. Nicklas Amelin	
Nationskaplan:	Teol.lic. Stanley Rydell	HT-95
	Teol.kand. Jakob Bäcklund	VT-96

Kören:	Fil.stud. Malin Strandler (kördir.)	
	Fil.stud. Lasse Swahn (dirigent.)	HT-95
	Fil.stud. Christer Henriksén (dirigent)	VT-96
Insamlingsgeneral: SNart-97:	Mikael Cederqvist	
	Jur.stud. Andreas Henriksson	
	Fil.stud. Carl Löfvenborg	
	Fil.stud. Per T. Fredriksson	HT-95
	Fil.stud. Lasse Hellberg	HT-95
	Fil.stud. Anneli Berglund	HT-95
	Fil.stud. Jenny Gamfeldt	VT-96
	Fil.stud. Patrick Lindevall	VT-96
	Fil.stud. Jonas Kihlgren	VT-96
Nationsnämnden:	Förste Kurator	
	Andre Kurator	
	Tredje Kurator	
	Nämndsekreteraren	
	Jur.stud. Oscar Tiberg	
	Fil.stud. Jens Johnsson	
	Fil.stud. Joakim Vaverka	
	Fil.stud. Sara Järlgren	
	Jur.kand. Emil Nordh	
	Fil.kand. Katarina Wigle	
	Fil.kand. Tobias Ekblom	
	Fil.stud. Johannes Hylander	HT-95
	Fil.stud. Adam Fischer	VT-96
NN-suppleanter:	Fil.stud. Sofia Olofsdotter	
	Fil.stud. Maria Olofsson	
Programvärdar:	Fil.stud. Hugo Barklund	
	Fil.stud. Per T. Fredriksson	
	Jur.stud. Sarah Modigh	HT-95
Nationsfullmäktige:	Inspektor	
	Proinspektor	
	Skattmästaren	
	Förste Kurator	
	Andre Kurator	
	Tredje Kurator	
	Programvärdar	
	Programsekreterare	
	Klubbverket	
Stipendienämnden:	Förste Kurator	
	Stipendiesekreteraren	
	Med.stud. Dan Sandberg	
	Fil.stud. Åsa Löfgren	
	Fil.stud. Daniel Johansson	
	Fil.stud. Karin Mårtensson-Stjerndahl	
	Jur.stud. Jonas Landström	

	Fil.stud. Gunnar Malm	
	Fil.stud. Elisabeth Andersson	
	Fil.stud. Martin Hammarström	HT-95
	Fil.stud. Klaus Zeuge	VT-96
Biblioteks-nämnden:	Andre Kurator	
	Bibliotekarien	
	Arkivarierna	
	Fil.stud. Björn Kullinger	
	Fil.stud. Sofia Olofsdotter	
	Fil.stud. Rickard Karlsson	
	Jur.stud. Emil Nordh	
	Fil.stud. Urban Asplund	
	Fil.stud. Per Sandström	
	Fil.stud. Andreas Lündin	HT-95
	Jur.stud. Pontus Back	VT-96
	Jur.stud. Olof Wetterqvist	
Stadgeutskottet:	Fil.stud. Jens Johnsson	
	Fil.stud. Anneli Berglund	HT-95
	Jur.stud. Malin Wallin	HT-95
	Fil.stud. Agneta Björnsjö	VT-96
	Jur.stud. Oscar Tiberg	VT-96
Valutskottet:	Förste Kurator	
	Jur.stud. Monica Larsson	
	Fil.stud. Jenny Gamfeldt	
	Fil.stud. Karin Möller	
	Fil.stud. Eva Broberg	
	Teol.stud. Lisa Lundin	
	Fil.stud. Magnus Olausson	
	Fil.stud. Tobia Adolfsson	HT-95
	Fil.stud. Sara Järlgren	HT-95
	Med.stud. Anders Wallensten	HT-95
	Teol.stud. Örjan Melin	HT-95
	Jur.stud. Emil Nordh	HT-95
	Jur.stud. Oscar Tiberg	HT-95
	Fil.stud. Joakim Kreutz	VT-96
	Fil.stud. Therese Rydström	VT-96
	Fil.stud. Susanne Grenmark	VT-96
	Fil.stud. Adam Fischer	VT-96
	Jur.stud. Jonas Landström	VT-96
	Jur.stud. Maria Dahlberg	VT-96
Förvaltningsdirektion:	Skattmästaren	
	Förste Kurator	
	Andre Kurator	
	Tredje Kurator	
	Dir. Bo Eklöf	
	Redovisningschef Bo Lindquist	

Stift. Södermanlands-
Nerikes Nations
Studentbostäders
styrelse:

Dir. Göran Ågerup
Jur.kand. Stefan Ränk
Univ.råd. Gunnar Wijkman
Borgarrådssekr. Håkan Tenelius
Skattmästaren
Förste Kurator
Andre Kurator
Tredje Kurator
Dir. Bo Eklöf
Redovisningschef Bo Lindquist
Dir Göran Ågerup
Jur.kand. Stefan Ränk
Univ.dir. Gunnar Wijkman
Borgarrådssekr. Håkan Tenelius

Seniorföreningen: nya medlemmar och ändringar sedan förra Majhälsningen:

Ständiga

Ann-Charlotte Ericsson
Bäckv. 127
129 33 HÄGERSTEN

Jur.kand. Lars-Olof Hilmertz
Sörmlandsv. 20
186 35 VALLENTUNA

Fil.dr. Olov Lönnqvist
Örtugsv. 91
603 79 NORRKÖPING

Tiit Aasma
Hedlundsg. 8 C
632 21 ESKILSTUNA

Jur.kand. Elisabet Thorson
Florag. 5 A
641 33 KATRINEHOLM

Ny född Adelinne Smedberg
Valkebyhed
741 95 KNIVSTA

Fru Elsa Bonin
Raggårö, Pl 1504
742 91 ÖSTHAMMAR

Fil.stud. Johannes Hylander
Syslomanng. 17 A, 3 tr.
753 14 UPPSALA

Jur.stud. Emil Nordh
Prästg. 32
752 28 UPPSALA

Årsbetalande

Magnus Atterfors
Flogstav. 27 F
752 63 UPPSALA

Oscar Forsmark
Kumming. 1 C
754 48 UPPSALA

Ola Salemyr
Botvidsg. 6 D
753 29 UPPSALA

Avd.chef. Jur.kand. Ingemo Rydebrant
Grev Magnig. 12
114 55 STOCKHOLM

Dir. Stefan Strömquist
Syslomanng. 47 C
752 27 UPPSALA

Läkare Jan O Rutqvist
Pipersg. 5, 2 tr
112 24 STOCKHOLM

Tomas Rosander
Styrmansg. 9
114 54 STOCKHOLM

Jur.stud. Olof Wetterqvist
Sankt Olofsg. 14:13
753 12 UPPSALA

Hovrättsassessor Anders Hagsgård
Ölslanda gårde 7
443 60 STENKULLEN

Fil.stud. Johanna Freed
Sankt Larsg. 6 B
753 11 UPPSALA

Fil.stud. Sofia Olofsdotter
Syslomanng. 17 A, 3 tr.
753 14 UPPSALA

Mikael Berg
Stigbergsv. 5
752 42 UPPSALA

Anders Hessel
Krong. 2 A 15-16
752 38 UPPSALA

Peter Selin
c/o Klaar, Karlsrog. 15 V 6
752 38 UPPSALA

Jur.kand. Claes Rydén
Päröngången 13
611 57 NYKÖPING

Fil.stud. Kjell Hallberg
Sankt Johannesg. 32 B, 25-26
752 33 UPPSALA

Fil.stud. Mikael Taaler
c/o Tjärsta, Galovv. 39
161 49 BROMMA

Fil.stud. Anders Eriksson
Malma Backe 1
756 47 UPPSALA

Fil.stud. Annika Söderman
Sankt Johannesg. 32 C 33
752 33 UPPSALA

Ändring från årsbetalande till Ständig medlem

Professor Svante Strandberg
Damastv. 2
757 57 UPPSALA

Bo Jeurling
Solberga
640 51 STJÄRNHOV

Överläkare Lars Karlberg
Barrskogsv. 4
723 41 VÄSTERÅS

Gunnar Redelius
Ramsdalsv. 15
136 68 HANINGE

Fil.stud. Magnus Hessel
Sankt Larsg. 6 B B 11
753 11 UPPSALA

Fil.stud. Ulrika Ottenby
Kungsängsg. 53 C
753 18 UPPSALA

Fil.stud. Blonda Hedin
Åsgöts v. 27
611 00 NYKÖPING

Överste 1. gr. Lars Hansson
Malmv. 8 B, 7 tr
191 61 SOLLENTUNA

Docent, Överläkare Göran Läckgren
Urbergsv. 7
752 41 UPPSALA

Jägmästare Marie Dahlstrand
Vallg. 4 C
661 41 SÄFFLE

Stadgar för
Södermanlands-Nerikes Nations Seniorer
återantagna vid årsmöte den 27 november 1996

Stadgar för Södermanlands-Nerikes Nations Seniorer

återantagna vid årsmöte den 27 november 1996

§ 1 Ändamål

Föreningen Södermanlands-Nerikes Nations Seniorer är en ideell förening, vars ändamål är:

- att* sammanhålla gamla kamratkretsar och sammanknyta olika generationer av studerande vid Södermanlands-Nerikes Nation av Uppsala Universitet;
- att* genom utgivandet av en årlig publikation sprida kunskap om och väcka intresse för nationens och nationsidéns betydelse under skilda tider.

§ 2 Medlemsskap och avgifter

Berättigad till medlemsskap i föreningen är förutvarande studerande av Södermanlands-Nerikes Nation, hedersledamöter av nationen samt envar som är intresserad av och önskar främja föreningens och nationens verksamheter. Medlemsskap, ständigt eller för ett år i sänder, erhålles genom erläggande av fastställt avgift.

§ 3 Föreningsmöte

Föreningen samlas till föreningsmöte en gång årligen. Föreningsmötet, som är föreningens högsta beslutande organ, åligger:

- att* besluta om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter med avseende på styrelsens och skattmästarens förvaltning av föreningens angelägenheter;
- att* fastställa avgifter för medlemsskap;
- att* på sätt som nedan stadgas utse föreningens ordförande och styrelse;
- att* utse två revisorer jämte suppleanter för styrelsens och skattmästarens förvaltning;
- att* utse en person som jämte ordföranden, inspektor och förste kurator utgör valnämnd.

§ 4 Ordföranden

Ordföranden väljes på två år. Det åligger ordföranden

- att* sammankalla styrelsen och förbereda dess sammanträden;
- att* leda föreningens och styrelsens arbete;
- att* kalla till föreningsmöte en gång per år.

§ 5 Styrelsen

Styrelsen består jämte ordföranden av åtta valda ledamöter, som väljs för två år på så sätt att årligen avgår fyra ledamöter. I styrelsen ingår dessutom såsom självskrivna Södermanlands-Nerikes Nations inspektor, förste kurator samt skattmästare. Styrelsen åligger:

- att* förvalta föreningens tillgångar;
- att* handha och ansvara för föreningens löpande verksamhet;
- att* förbereda föreningsmöten;
- att* tillsätta redaktör för föreningens publikationer;
- att* besluta om arvode för redaktören.

Styrelsen utser inom sig ersättare för ordföranden samt sekreterare. Styrelsen äger besluta när minst fem ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

§ 6 Skattmästaren

Södermanlands-Nerikes Nations skattmästare är tillika skattmästare i seniorföreningen. Skattmästaren åligger:

- att* föra föreningens räkenskaper samt per den 30 juni varje år upprätta bokslut över föreningens verksamhet.

Skattmästaren tecknar föreningens firma.

§ 7 Redaktören

Redaktören, som utses för en mandatperiod om två år, åligger:

- att* i samarbete med nationens förste kurator utge föreningens publikationer.

Redaktören är ständigt adjungerad till styrelsen.

§ 8 Revisorer

Revisorer åligger:

- att* årligen granska skattmästarens och styrelsens förvaltning samt att till föreningsmöte avge revisionsberättelse.

§ 9 Omval

Ordföranden och annan vald ledamot av styrelsen kan omväljas för ytterligare två mandatperioder.

§ 10 Stadgeändringar

Ändringar av dessa stadgar skall beslutas av föreningsmöte. Förslag om stadgeändring skall tillställas styrelsen för yttrande innan ärendet avgörs.

§ 11 Upplösning

Vid eventuell upplösning av föreningen skall dess tillgångar tillfalla Södermanlands-Nerikes Nation.

Nationsföreningar

<i>IF Trikadien</i>	Ordförande:	John Danielsson
	Sekreterare:	Björn Kullinger
<i>HB:s Vänner</i>	Ordförande:	Stig Holmqvist
	Sekreterare:	Olle Nordberg
<i>Wasalappsorden</i>	Ordförande:	Sten Åkerlund
	Sekreterare:	Ulf Johansson
<i>Vännerna från Nyköping</i>	Ordförande:	Peter Axelsson
	Sekreterare:	Carl Löfvenborg
<i>Södertälje förening, Telge Tokar</i>	Ordförande:	Ingela Dervalics
	Skattmästare:	Kristoffer Litthi
<i>Vännerna från V Sörmland</i>	Ordförande:	Gustaf Pontén
	Sekreterare:	Katarina Ahlesten
<i>Vi från Sten</i>	Ordförande:	Martin Hammarström
<i>Strängnäs föreningen</i>	Ordförande:	Gösta Dreifeldt
	Sekreterare:	Jonas Landström
<i>Kamraterna från Örebro:</i>	Ordförande:	Karin Führ
<i>Törshälla Eskilstuna Kamratförening:</i>	Ordförande:	Gustaf Frithz
	Sekreterare:	Mattias Axelsson
<i>Nynäs hamns lokalförening:</i>	Ordförande:	Mattias Berglund
<i>HB:s Musikanförare:</i>		Jakob Sundmark
<i>HB:s Anförare:</i>		Mats Eriksson
<i>SNQFC:</i>		Agneta Björnsjö
<i>SISN:</i>		Matias Eklöf

Nationens ämbetsmän och nämnder under läsåret 1996–1997

Inspektor:	Prof. Leif Lewin	
Proinspektor:	Doc. Lennart Åqvist	HT-96
Förste Kurator:	Fil.stud. Jan Silvergren	
Andre Kurator:	Fil.stud. Johannes Hylander	HT-96
	Fil.stud. PerTorsten Fredriksson	VT-97
Tredje Kurator:	Fil.stud. Theresa Ekblom	
Skattmästare:	Jur.kand. Gunnar Ekman	
Bibliotekarie:	Fil.stud. Björn Kullinger	
Klubbmästare:	Fil.stud. Hugo Barklund	HT-96
	Fil.stud. Lina Leufvén	HT-96
	Jur.stud. Charlotta Leijonhufvud	VT-97
	Fil.stud. Carl Löfvenborg	VT-97
Utskänningsföreståndare:	Restauratör Hermann Fricke	
Musikanförare:	Teol.stud. Jakob Sundmark	
Sånganförare:	Jur.stud. Jonas Gombrii	HT-96
	Med.stud. Erik Ingelsson	VT-97
Krönikör:	Fil.stud. Adam Fischer	HT-96
	Fil.stud. Joakim Kreutz	VT-97
Nationsfotograf:	Fil.stud. Camilla Bohlin	HT-96
	Fil.stud. Lisa Möller	VT-97
Kårmarskalk:	Jur.stud. Gustaf Lind	HT-96
	Pol.mag. Mads Lundgaard	VT-97
1:e Fanbärare:	Pol.mag. Mads Lundgaard	HT-96
	Fil.stud. Carl Löfvenborg	VT-97
2:e Fanbärare:	Fil.stud. Carl Löfvenborg	HT-96
	Fil.stud. Hugo Barklund	VT-97
HB:s anförare:	Jur.stud. Mats Eriksson	
Redaktör:	Med.stud. Erik Ingelsson	HT-96
	Fil.stud. Joakim Kreutz	
	Fil.stud. Oskar Ekman	VT-97
Internationell Sekreterare:	Fil.stud. Fredrik Bengtsson	
	Fil.stud. Thomas Andersson	HT-96
	Fil.stud. Fredrik Lehmann	VT-97
Nämndsekreterare:	Fil.stud. Sofia Olofsdotter	HT-96
	Fil.stud. Per Sandström	VT-97
Stipendiesekreterare:	Med.stud. Erik Norrman	HT-96
	Fil.stud. Lina Leufvén	VT-97
Recentiorsförman:	Fil.stud. Mattias Johansson	HT-96
	Fil.stud. Charlotta Leijonhufvud	
	Jur.stud. Erik Lardenäs	VT-97
	Jur.stud. Anna Svanberg	

Programsekreterare:	Jur.stud. Erik Lardenäs Jur.stud. Carl Östring	HT-96 VT-97			
Teaterdirektör:	Fil.stud. Daniel Åhlander Fil.stud. Marit Mårtensson	HT-96 VT-97		Jubileumsgeneral: Nationsnämnden:	Fil.stud. Patrick Lindevall Fil.stud. Jonas Kihlgren Jur.stud. Monica Larsson Förste Kurator Andre Kurator Tredje Kurator Nämndsekreteraren
Spexdirektör:	Med.stud. Anders Wallensten Fil.stud. Fredrik Lehmann	HT-96 VT-97			Fil.stud. Hemming Lindell Jur.stud. Emil Nordh Fil.stud. Hugo Barklund Fil.stud. Tobias Ekblom Fil.stud. Adam Fischer Teol.stud. Elisabeth Lundin Med.stud. Erik Ingelsson Fil.stud. Daniel Johansson
PR-förman:	Fil.stud. Tobias Ekblom	HT-96			Fil.stud. Agneta Björnsjö
Tisdagsvärdar:	Fil.stud. Åsa Langseth Fil.stud. Katarina Zeidler Fil.stud. Agnes Fischer Fil.stud. Malin Persson	HT-96 HT-96 VT-97 VT-97			Fil.stud. Johanna Freed
Torsdagsvärdar:	Jur.stud. Anna Svanberg Fil.stud. Susanne Grenmark Fil.stud. Anna Hellberg Fil.stud. Emma Syrén	HT-96 HT-96 VT-97 VT-97		NN-suppleanter:	Inspektor Proinspektor Skattmästaren Förste Kurator Andre Kurator Tredje Kurator Programvärdar Programsekreterare Klubbverket
Restaurangvärdar:	Fil.stud. Sofia Ottosson Fil.stud. Anders Book Fil.stud. Peter Axelsson Fil.stud. Michell Julin	HT-96 HT-96 VT-97 VT-97		Nationsfullmäktige:	Förste Kurator Stipendiesekreteraren Fil.stud. Karin Mårtensson-Stjern Dahl
Helgkaffevärdar:	Fil.stud. Katarina Ahlesten Fil.stud. Karin Glitterstram Fil.stud. Fredrik Lehmann Fil.stud. Mattias Sundholm Fil.stud. Kristin Drevhammar Fil.stud. Catharina Adlercreutz Fil.stud. Kristina Lundell Fil.stud. Helena Melander	HT-96 HT-96 HT-96 HT-96 VT-97 VT-97 VT-97 HT-96		Stipendienämnden:	Jur.stud. Jonas Landström Fil.stud. Elisabeth Bjernulf Med.stud. Erik Ingelsson Fil.stud. Lina Leufvén Fil.stud. Patrick Lindevall Fil.stud. Gunnar Malm Fil.stud. Susanne Grenmark Fil.stud. Carl Löfvenborg
Söndagmiddagsvärdar:	Fil.stud. Märten Sandmark Fil.stud. Hemming Lindell	HT-96 HT-96			Andre Kurator Bibliotekarien Arkivarierna Fil.stud. Rickard Karlsson Jur.stud. Emil Nordh Fil.stud. Per Sandström Teol.stud. Marcus Willén Med.stud. Ulrika Öberg Jur.stud. Erik Lardenäs Fil.stud. Fredrik Armerin Jur.stud. Magnus Hjort Teol.stud. Jakob Sundmark
Freddagmiddagsvärdar:	Fil.stud. Michell Julin Fil.stud. Peter Axelsson	HT-96 HT-96			Fil.stud. Adam Fischer Fil.stud. Agneta Björnsjö Jur.stud. Emil Nordh Förste Kurator Fil.stud. Joakim Kreutz Fil.stud. Thérèse Rydström Jur.stud. Emma Berge
Hovmästare:	Fil.stud. Thérèse Rydström Fil.stud. Katarina Zeidler Fil.stud. Linus Torbiörnsson	HT-96 VT-97			
Idrottsförman:	Fil.stud. Lovisa Larsson Fil.stud. Magdalena Westlund	HT-96 VT-97			
Närradioförmän:	Fil.stud. Lars Gamfeldt Fil.stud. Oskar Ekman Fil.stud. Hemming Lindell Fil.stud. Märten Sandmark Fil.stud. Thomas Falkenström	HT-96 HT-96 VT-97 VT-97 VT-97		Biblioteksnämnden:	
Filmförman:	Fil.stud. Thomas Falkenström	VT-97			
Arkivarie:	Fil.stud. Nicklas Amelin Jur.kand. Ulf Nilsson Jur.stud. Malin Wallin	HT-96 VT-97			
Nationskaplan:	Teol.kand. Jakob Bäcklund				
Kören:	Jur.stud. Tomas Eriksson (kördir.) Fil.stud. Christer Henriksén (dirigent.) Fil.stud. Josef Åhman (dirigent)	HT-96 VT-97 HT-96			
Programvärdar:	Fil.stud. Camilla Bohlin Fil.stud. Åsa Löfgren Fil.stud. Åsa Langseth Fil.stud. Mathias Altin	HT-96 HT-96 VT-97 VT-97		Stadgeutskottet:	
Insamlingsgeneral:	Mikael Cederqvist			Valutskottet:	
SNart-97:	Jur.stud. Andreas Henriksson Fil.stud. Carl Löfvenborg Fil.stud. Jenny Gamfeldt	HT-96 HT-96 HT-96			

Seniorföreningen: nya medlemmar och ändringar sedan förra Majhälsningen:

Ständiga:

Fil.stud. Jan Silvergren
Sankt Larsg. 6 B
753 11 UPPSALA

Fil.stud. Theresa Ekblom
Sankt Olofsg. 14
753 12 UPPSALA

Fil.stud. Hugo Barklund
c/o Ortliden, Ö Ågatan 37
753 22 UPPSALA

Fil.stud. Lina Leufvén
Sankt Johannesg. 32 C:13
752 33 UPPSALA

Fru Anna-Lisa Hellman
Talgoxv. 11
756 52 UPPSALA

Carina Röbeck
Blomg. 4 B
752 31 UPPSALA

Dr. Marcus Röbeck
Blomg. 4 B
752 31 UPPSALA

Stadssekr. Magnus Hultgren
Hjälmaröd, V. torpet
240 35 HARLÖSA

Margareta Ottner
Walling. 9 A
752 24 UPPSALA

Maria Prigorowsky
Kocksg. 24, 4 tr.
116 24 STOCKHOLM

Jur.kand. Björn Müntzing
Gyllenstiernsg. 15
115 26 STOCKHOLM

Tiina Rähn
Rutger Fuchsg. 8 A
116 67 STOCKHOLM

Jonas Pontén
Grev Tureg. 82, 3 tr.
114 38 STOCKHOLM

Ingegerd Peyron
Pyrolav. 28
181 60 LIDINGÖ

Fil.stud. Per Torsten Fredriksson
Sankt Olofsg. 14
753 12 UPPSALA

Fil.stud. Charlotta Leijonhufvud
Norbyv. 123
756 45 UPPSALA

Fil.stud. Carl Löfvenborg
Sankt Larsg. 6 B
753 11 UPPSALA

Årsbetalande:

Jur.stud. Elisabeth Corell
Lindeng. 4 D
582 53 LINKÖPING

Per Dahl
Rapsv. 2
178 35 EKERÖ

Fil.stud. Jonas Karlson
Höganäsg. 11 B
753 30 UPPSALA

Fil.stud. Patrik Nilsson
Sankt Olofsg. 43 B
753 30 UPPSALA

Fil.stud. Caroline Taube
Salag. 40 B, nb
753 26 UPPSALA

Jur.stud. Malin Wallin
Rackarbergsg. 44:114
752 32 UPPSALA

Fil.stud. Walter Thyselius
Sankt Larsg. 6 B
753 11 UPPSALA

Apotekare Åsa Magnusson
Gävleg. 7
113 30 STOCKHOLM

Jur.kand. Anders Holmestig
Gävleg. 7
113 30 STOCKHOLM

Ändring från årsbetalande till Ständig medlem:

Doc. Jan Holmer
Knastås 2302
439 94 ONSALA

Gunnar Redelius
Ramsdalsv. 15
136 68 HANINGE

Adjunkt Karin Starbäck
Rosenkällav. 29
611 36 NYKÖPING

Fil.mag. Margaretha Norrbohm
V. Banv. 9
182 46 ENEBYBERG

Leg.läkare Olle Norrbohm
V. Banv. 9
182 46 ENEBYBERG

Antikvarie Kristina Friberg
V. Järnvägsg. 17 A, nb
753 33 UPPSALA

Landst.råd Rigmor Breidemalm
Strandv. 12
619 35 TROSA

Kostekon. Pernilla Karlsson
Bodalsv. 7, 1 tr.
181 36 LIDINGÖ

Företagskonsult Johan Graffman
V. Ågatan 22
753 09 UPPSALA

Civ. ekonom Erik Frankendal
Kaptensg. 3-5
114 57 STOCKHOLM

Docent Nils Feltelius
Sveav. 3
752 36 UPPSALA

Caroline H. Axner
Wollmar Yxkullsg. 38
118 50 STOCKHOLM